

Den næste sag på dagsordenen var:

**5) Første behandling af lovforslag nr. L 73:
Forslag til lov om byfornyelse og udvikling af byer.**

Af økonomi- og erhvervsministeren (Bendt Bendtsen).
(Fremsat 13/11 2003).

Sammen med denne sag foretoges:

**6) Første behandling af lovforslag nr. L 74:
Forslag til lov om ændring af lov om andelsboligforeninger og andre boligfællesskaber, lov om individuel boligstøtte, lov om midlertidig regulering af boligforholdene og forskellige andre love. (Konsekvensændringer som følge af lov om byfornyelse og udvikling af byer).**

Af økonomi- og erhvervsministeren (Bendt Bendtsen).
(Fremsat 13/11 2003).

Lovforslagene sattes til forhandling.

Forhandling

Kl. 17.05

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Men nu kan jeg se, vi har et problem. Vi mangler en minister i salen i øjeblikket. Det er først nu, jeg konstaterer dette. Er der nogen? Det er et problem. Hvor har vi boligministeren henne? Så kunne man lade forsvarsministeren lige dække salen et øjeblik, indtil man får undersøgt, om boligministeren er på vej hertil. Det tror jeg vi gør for at være lidt fleksible. Det tror jeg alle viser forståelse for.

Forhandlingen om de to lovforslag er som sagt åbnet, og det er hr. Ulrik Kragh. Så nu må ministeren se at sætte sig ind i det. Værsgo hr. Ulrik Kragh.

Ulrik Kragh (V):

Der er al mulig grund til at ønske den fungerende, konstituerede økonomi- og erhvervsminister tillykke med byfornylsesreformforslaget, som vi behandler med de to lovforslag, vi har til behandling her. Den reform, vi har sat i gang, er god, og den er god, fordi den forfølger fire temaer, som gør loven bedre.

For det første giver lovforslagene væsentlige forenklinger for brugerne af loven. Det får den konsekvens, at de arkitekter og rådgivere, der sidder hos ejendomsjerne, rådgivningssekska-

berne, arkitekterne og kommunerne kan bruge deres ressourcer til at lave gode boligtekniske løsninger frem for at tumle med kompliceret byfornylseslovgivning.

For det andet giver lovforslagene en bedre ligestilling mellem lejerne. Det betyder, lejerne får ens vilkår, uanset om deres lejlighed renoveres efter den almindelige lejelovgivnings regler eller efter byfornylseslovgivningens regler. Det bliver altså nemmere at gennemskue ens rettigheder, for nu bliver de ens.

For det tredje skaber lovforslagene bedre rammer for samspillet mellem det offentlige og det private, således at skattekronerne trækker flere private investeringer med i spil. Dermed fastholdes aktivitetsniveauet i byfornylsesreformen, til trods for at der bruges færre offentlige midler.

For det fjerde giver lovforslagene mulighed for kommunal vurdering af eventuelle behov for indfasningsstøtte for at fremme byfornyelsen. Der vil altså blive et større kommunalt incitament til at prioritere den statsligt tildelte støtte, hvorved vi får mere renovering for skattekronerne.

Jeg har bemærket, at der fra dele af oppositionen er lagt op til bekymring for lejernes vilkår efter gennemførelse af byfornylsesreformen. Denne bekymring er helt ubegrundet.

Som Venstre lovede i valgkampen, vil vi, så længe boligmarkedet ikke er i balance, sikre lejerne imod ubegrundede huslejestigninger. Denne sikring findes i lejeloven og boligreguleringsloven, og den bliver ikke rørt som følge af byfornylsesreformen. Tværtimod laver vi en ligestilling, så lejerne i ejendomme, der byfornyles, ligestilles med lejere i ejendomme, der renoveres uden offentlig støtte. Huslejestigninger efter renovering bliver ikke større, end de ville være blevet efter den almindelige lejelovgivning. Lejernes indflydelse på omfanget og gennemførelsen af renoveringen kommer til at følge lejelovgivningen. Reglerne for, hvor meget huslejen må stige, før der skal tilbydes genhusning, kommer til at følge lejeloven.

Alt i alt forenklinger i lovgivningen og i tilskudsjunglen, således at der skabes større sammenhæng i vilkårene for lejerne, uanset hvilken model der renoveres efter. Her synes jeg også, det er relevant at medtage den betragtning, at 80 pct. af det, der renoveres, renoveres uden for byfornylseslovgivningen.

Jeg vil afslutningsvis bemærke, at så stor en reform og så fyldige lovforslag, som vi her be-

handler, har mange detaljer, og disse detaljer vil vi fra Venstres side under udvalgsarbejdet bearbejde sammen med de mange hørings svar, således at vi kan få en god og enkel byfornyelseslov, der virker.

Dermed skal jeg gøre opmærksom på, at Venstre støtter forslaget.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Hr. Lars Kramer Mikkelsen for en kort bemærkning og hr. Keld Albrechtsen.

(Kort bemærkning).

Lars Kramer Mikkelsen (S):

Jeg står her med Lejernes Landsorganisations medlemsblad Vi Lejere. I det står der, at regeringen vil amputere byfornyelsen. Der står også, at den borgerlige regering vælter loven om byfornyelse, at der er risiko for fordobling af huslejerne, at resultatet ikke bliver byfornyelse, men beboerfornyelse til fordel for spekulanterne, mener Lejernes LO.

Det kan næsten ikke siges bedre, for jeg vil sige, at det er det, som Socialdemokraterne frygter med de lovforslag, der er fremsat.

Jeg vil godt spørge hr. Ulrik Kragh, om han kan bekræfte, at umiddelbart efter en byfornyelse af en ejendom vil huslejerne kunne stige med det samme ved indflytning med 25 pct. og inden for en 10-årig periode til mindst det dobbelte af, hvad huslejen var, inden byfornyelsen blev sat i gang. Er det, hvad hr. Ulrik Kragh betragter som en beskyttelse af lejerne, som sidestilles med, hvordan vilkårene er ifølge den eksisterende lejelov? Er det det, som Venstres tidligere formand, nu statsminister, gav et løfte om, da han under valgkampen sagde, at lejerne ikke skulle forvente huslejestigninger med den ny regering?

Kl. 17.10

(Kort bemærkning).

Morten Homann (SF):

Jeg synes, at regeringen er ved at få en dårlig vane. Den er nemlig ved at få et i hvert fald for en borgerlig regering lidt anstrengt forhold til den private ejendomsret. Vi har haft diskussionen om salg af almene boliger og spørgsmål om finansiering via Landsbyggefonden.

Nu er regeringens ekspropriationslyst så nået frem til Grundejernes Investeringsfond. Vil hr. Ulrik Kragh ikke godt bekræfte, at de midler, der ligger i Grundejernes Investeringsfond, er rent private midler, som man med den her by-

fornyelsesreform nu disponerer over fra regeringens side?

Derudover vil jeg godt bede hr. Ulrik Kragh forholde sig til, at den bestemmelse, som man nu fjerner, om, at lejerne skal tages med på råd, inden man gennemfører byfornyelse, sådan set har været med til at gøre, at byfornyelsen indtil nu har været præget af dialog. Frygter hr. Ulrik Kragh ikke, at vi vender tilbage til tidligere tiders skyttegravskrig mellem udlejere og lejere, når lejerne ikke længere har den vetoret?

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg vil godt bede Venstres ordfører uddybe, hvad det er for nogle huslejestigninger, som regeringen mener at lejerne skal tåle. De mister jo deres vetoret, og huslejestigningerne kan vælte ned over dem. I øvrigt kan de lofter, som ministeren har foreslået, også omgås med stor lethed. Derfor vil jeg godt bede om at få en forklaring på, hvordan det kan være, at man nu kan indføre et system med store huslejestigninger, når man i valgkampen gav det løfte, at det ikke ville ske.

Byfornyelsesloven er bare en forklædt metode til at indføre en lejelovændring. Jo, det er det jo. Men det vil jeg godt bede om at vi kan få en grundig forklaring på her fra talerstolen. Jeg tror, der er mange i befolkningen, der vil undre sig over, at man nu forsøger på at bortforklare store huslejestigninger og løbe fra de løfter, man gav befolkningen i valgkampen.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Vi tager lige fru Lissa Mathiasen med også, og så får hr. Ulrik Kragh lidt længere taletid.

(Kort bemærkning).

Lissa Mathiasen (S):

Nu har vi jo set, at regeringen efter at have lavet en aftale om dagpenge trak den tilbage, da der blev tilpas meget kritik af den. Man opdagede det.

Mon ikke også lejerne opdager, hvad det er, der rent faktisk ligger her? Jeg er nødt til at spørge hr. Ulrik Kragh, om det er et korrekt citat af statsministeren at sige, at der kun er givet løfte om, at der ikke kommer ubegrundede huslejestigninger. Det ville jo heller ikke være rimeligt. Det er jeg da enig i.

Statsministeren har fra denne sal sagt, at det ikke bliver til ugunst for lejerne. Tager man en 80-m²-lejlighed, og tager man udgangspunkt i

2.400 kr.s leje, inden den er renoveret, inden den er byfornyset, og tager man forskellen på, hvad man i dag skal give efter byfornyelsen, og hvad man skal give efter det forslag, der ligger her, så er det ca. 1.000 kr. mere, hver lejer skal betale pr. måned. Er det ikke til ugunst, for de lejere, vi taler om her? Ellers ved jeg ikke, hvad det er.

(Kort bemærkning).

Ulrik Kragh (V):

Det var faktisk lige netop det, jeg forudså i min ordførertale, nemlig at der fra oppositionens side ville være et ønske om at fremelske en utryghed hos lejerne, og det synes jeg er fuldstændig urimeligt.

Situationen er den, at 80 pct. af den vedligeholdelse, der foregår, foregår uden nogen form for offentlig støtte og foregår efter lejelovgivningens regler. Så har vi 20 pct. tilbage, som foregår efter de regler, der er i byfornyelsesloven.

Det, vi gør nu, er, at vi laver en ligestilling af de to ting, således at de lejere, der bor i en lejlighed, der bliver renoveret via byfornyelse, får samme vilkår. Hvis det er sådan, at man bor i en lejlighed, der skal renoveres, og huslejestigningen øges så meget, at man har ret til en genhusning, så bliver reglerne ens efter byfornyelsesreformen og efter de regler, som gælder i den almindelige lejelov og boligreguleringslov.

Kl. 17.15

Der er altså her tale om en ligestilling, og jeg vil ikke hoppe med på den vogn, at det her skulle være noget, der er til urimelig ugunst for lejere eller på anden måde forringer deres vilkår. Tværtimod bliver der nu skabt en ligestilling.

Det samme gør sig gældende i forhold til vortoretten. Hvis det er sådan, at man bor i en lejlighed, der bliver renoveret uden støtte, uden byfornyelse, jamen så har man ikke nogen vortoret. Det har man heller ikke efter de regler, der er her. Det kan så være med til at fremme byfornyelsen, således at der ikke er enkelte lejere, der kan stille sig på tværs og dermed være med til at sørge for, at vi ikke får den optimale byfornyelse, hvilket der har været adskillige eksempler på.

Alt i alt synes jeg, vi har fundet en god løsning her, hvor lejerne bliver ligestillet, og det er et udmærket indspil til en reform.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Så er det hr. Keld Albrechtsen for en kort bemærkning, fru Lissa Mathiasen kom ind på andenpladsen denne gang og så hr. Lars Kramer

Mikkelsen og hr. Morten Homann – i nævnte rækkefølge.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Jamen det er jo en tilståelsessag, vi så behandler, for nu siger hr. Ulrik Kragh, at man godt må udskrive huslejestigninger, bare man kan finde nogle lejere et andet sted, som har højere huslejer, og dermed indføre denne såkaldte ligestilling. Så må man godt sætte huslejen op.

Jeg må bare gøre opmærksom på, at det altså var noget andet, man lovede vælgerne i valgkampen. Der var ingen sindrige forklaringer i valgkampen om, at godt nok skulle der ikke være huslejestigninger, men det skulle der alligevel, fordi der skulle indføres den ordning, at de, der ikke havde fået huslejestigninger allerede nu, skulle have de samme huslejestigninger, som andre får andre steder. Det glemte man vist at sige i valgkampen. Nu har man så sagt det.

Det er jo rigtigt, som fru Lissa Mathiasen mindede Folketinget om, at statsministeren stod her i salen, jeg overværede det også, og sagde, at lejelovgivningen ikke ville blive forringet til ugunst for lejerne. Der var ingen forbehold om, at der var visse lejere, der alligevel skulle rammes på sindrig vis, nej, ikke til ugunst for lejerne.

Dette er et dybt usympatisk vælgerbedrag. Det er svært at sige, om det er værre end det med dagpengene, eller det er på linje med, det er jo svært at måle, hvilket vælgerbedrag der er størst, men det er i hvert fald et eklatant vælgerbedrag.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Hr. Albrechtsen, den røde lampe.

(Kort bemærkning).

Lissa Mathiasen (S):

Nu er fordelen jo, at noget, der er sagt her i Folketingssalen, er der referater af. Det tror jeg også mange har af, hvad der blev sagt i partilederrunden umiddelbart før valget i november 2001.

Det vil sige, at man ikke kan løbe fra det.

Men jeg vil godt spørge, om hr. Ulrik Kragh så her en gang til vil bekræfte, at det, man nu fra Venstre lægger i det her, er, at hvis der er andre lejere, der bor dyrere, så er det, man har lagt i det fra Venstres side og dermed også fra regeringens side i det løfte om huslejeformhøjelser, man gav, at så er det ikke til ugunst for lejere. Fordi der er nogle, der bor til det lejedes værdi, og der

er nogle, der i dag bor dyrere, så vil det sige, at de her mennesker, der skal have byfornyset, ikke får noget, der er til ugunst for dem. Der er nogle, der betaler meget i dag, og så vil det ikke være til ugunst for dem, der ikke betaler så meget i dag, at de kommer til at betale det samme, når de har fået byfornyset.

Har man her fra Venstres side sagt, og jeg vil godt have det meget klart fra hr. Ulrik Kragh, at det er den måde, man fortolker det løfte på, man har givet vælgerne i valgkampen? Det løfte, man gav vælgerne den 26. februar, da statsministeren stod her i salen og sagde, at det ikke skulle blive til ugunst, tolker man det sådan nu? Så tror jeg, der er nogle lejere, der bliver overrasket.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Hr. Lars Kramer Mikkelsen for en kort bemærkning, og vi tager derefter også hr. Morten Homann med.

(Kort bemærkning).

Lars Kramer Mikkelsen (S):

Hr. Ulrik Kragh mente, at vi fra oppositionens side var interesseret i at skabe frygt. Jeg er nu nødsaget til at sige, at vi ikke er interesseret i at skabe nogen frygt. Det kommer helt naturligt, for det gør denne her lov. Det er ikke noget, vi behøver at skabe.

Jeg kan jo bare citere fra et af dagens dagblade, det er på forsiden af Information:

»Uligheden er vokset under Fogh. Der er blevet mere til husejerne og dem med de gode job, men mindre til lejerne og de arbejdsløse.«

Jeg er nødsaget til at sige, at det her lovforslag kommer til at styrke det mønster: Der kommer flere arbejdsløse. Arbejderbevægelsens Erhvervsråd opererer med et tal på et sted mellem 1.800 og 4.000 mennesker ramt af arbejdsløshed på grund af denne lov.

Kl. 17.20

Men jeg vil godt hænge lidt fast i det her med husejerne. Jeg vil godt spørge, om hr. Ulrik Kragh kan bekræfte, at statsministeren har sagt, at så længe han var statsminister, kunne han sige så meget, at han ikke ville være med til, at familiernes økonomi skulle kuldkastes af brutale husejstigninger.

Jeg vil godt spørge, om hr. Ulrik Kragh kan bekræfte, at statsministeren har sagt det.

(Kort bemærkning).

Morten Homann (SF):

Jeg forstår sådan set godt, at hr. Ulrik Kragh på trods af den forlængede taletid ikke nåede at få svaret på spørgsmålet om Grundejernens Investeringsfond. Det ville jeg også have været betænkelig ved, hvis jeg var Venstres ordfører i denne her sag, for Venstre har en rigtig dårlig sag. Det er rent private midler, som man disponerer over i forbindelse med det her lovforslag, og det grænser altså efter min bedste vurdering til ekspropriation, men det kan være, hr. Ulrik Kragh næste gang får tid til at svare på det spørgsmål.

Det kræver altså mere end en almindelig god fantasi at få fremlagt det her, som om det ikke er til skade for lejerne. Som der er blevet argumenteret for adskillige gange, vil det her føre til højere huslejer. De højere huslejer vil man så kunne få et mindre nedslag i, end man kan i dag, fordi tilskuddet, den særlige boligstøtte til byfornyelse, bortfalder og bliver erstattet af en frivillig ordning.

Dertil kommer, at man som lejer i dag har en vetoret, en nødbremse, man kan trække i, hvis man er på vej til at blive udsat for et fuldstændig horribelt byfornyelsesprojekt. Den nødbremse bliver også fjernet med forslaget, så man skal både stå model til højere huslejer og til en mistet vetoret. Hvis det er noget, som er til fordel for lejerne, så vil jeg meget, meget nødig høre regeringens forslag til noget, som skader lejerne.

(Kort bemærkning).

Ulrik Kragh (V):

Nu har det aldrig været vores intention at gøre noget, der skadede lejerne, men det har været vores intention at skabe en byfornyelsesreform og en ny byfornyelseslovgivning, som er mere enkel, og som kunne gøre, at vi fik noget mere ud af vores byfornyelsesmidler.

Når det er sådan, at hr. Morten Homann spørger til Grundejernens Investeringsfond, så kan jeg sige, at der forhandles om det spørgsmål på nuværende tidspunkt. Så lang tid, de forhandlinger pågår, kan man jo ikke påstå, det er en ekspropriation. Jeg ser frem til at se resultaterne af den forhandling, og så kan vi drøfte det igen, uden at jeg derfor vil afkræves en stillingtagen ved næste korte bemærkning.

Til hr. Kramer: Information – det er et godt sandhedsvidne til, at uligheden vokser. Jeg har på fornemmelsen, at danskerne føler, de får flere penge mellem hænderne, ellers får de i hvert fald følelsen, når de modtager deres årsopgørel-

se til næste år, og de modtager deres skattekort for næste år, for de får jo en skattelettelse.

Men hvorom alting er, så spørger hr. Lars Kramer, om det ikke var statsministerløftet, at familiernes økonomi skulle kunne have stabilitet. Jeg vil sige det på den måde: Reglerne i lejelovgivningen er således, at hvis man bliver udsat for huslejstigninger i forbindelse med renovering af sin lejlighed på over 155 kr. pr. kvadratmeter, så har man krav på at få tilbudt en erstatningsbolig. De vilkår bliver nu også gældende i byfornyelseslovgivningen. Det er en ligestilling af lejerne, hvilket jeg synes er helt relevant og helt i orden.

Over for fru Lissa Mathiasen må jeg indrømme, at jeg simpelt hen ikke forstod spørgsmålet, men det, jeg kan sige til fru Lissa Mathiasen, er, at der jo netop i loven også er givet mulighed for, at man kan modtage en indfasningsstøtte, således at nogle af de lejehop, der kommer i forbindelse med en renovering, ikke får helt så stor en effekt, som man ellers ville opleve.

Det fører mig så også over til hr. Keld Albrechtsen med hensyn til valgkampen, om renoveringen vil give højere leje, og hvad statsministeren har lovet. Det, statsministeren har lovet, er, at lejeloven ikke ændres til ugunst for lejerne – *lejeloven!* – men det, at vi har en byfornyelseslovgivning, som nu bliver ligestillet med lejeloven, har jeg altså meget svært ved at se er noget, der kan gøre, at folk bliver udsat for noget, som de ikke ville kunne være blevet udsat for med den lovgivning, der er i forvejen, den lovgivning, som Socialdemokratiet har været med til at stemme for.

Derfor er jeg meget uforstående over for motivet til at skulle udstille det her, som om det er noget, der gør, at lejerne i morgen skal føle sig utrygge for, om de bliver sat på gaden.

Kl. 17.25

Den lejelovgivning, der er i dag, er en beskyttelse af lejerne, og den lovgivning vil også være gældende i fremtiden. Nu er det bare således, at de, der bliver udsat for byfornyelse, har samme rettigheder som dem, der ikke er inde under byfornyelsesloven.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Det var en lidt længere taletid, fordi der var fire korte bemærkninger.

Så er det hr. Lars Kramer Mikkelsen for sin tredje og sidste korte bemærkning. Jeg har også noteret hr. Homann og fru Lissa Mathiasen for en kort bemærkning.

(Kort bemærkning).

Lars Kramer Mikkelsen (S):

Jeg var lige ved at være nervøs for, at formanden havde givet Venstres ordfører fri taletid, for så kunne det jo være svært at få lov til at stille de spørgsmål, man gerne ville, men det er jo klart, at det er vanskeligt at få svaret på dem alle sammen.

Hvis Venstres intentioner med det her har været at gavne byfornyelsen, vil jeg sige: Om igen, og så pyt med det. Det er da fair nok at sige, at man har fejlet, og at man hverken ønsker at skade lejere eller byfornyelsen. Så jeg vil sige: På med vanten, så gør vi det i fællesskab, så laver vi en reform af byfornyelsesloven, som ikke skader lejerne, for det gør det her.

Jeg vil godt sige, at huslejstigningerne legitimeres nu af, jeg vil næsten bruge det udtryk, som lejernes LLO har brugt, nemlig beboerfornyelse, for det er det, der kommer til at ske.

Der bliver sagt, at Information ikke er et sandhedsvidne. Well, det ved jeg ikke. Jeg citerer igen fra Information:

»De to første år med Fogh ved roret har forøget uligheden i det danske samfund. Sådan lyder konklusionen fra en stribe økonomiske eksperter.

Hvis du har børn, får du en smule mindre. Lejer du din bolig, bliver den en lille tak dyrere. Som arbejdsløs kan du se bort fra et ekstra bundfradrag og frem til et hak i pensionen. Er du oven i købet fra et fremmed land, kan du godt begynde at øve dig på lækre kål- og kartoffelretter. Her er nemlig ikke råd til meget andet.«

Nu kan jeg bare tilføje: Hvis du også bor i en byfornyelsesejendom, er du nødsaget til at flytte, for du har ikke råd til at blive boende.

(Kort bemærkning).

Morten Homann (SF):

Jeg synes, at vi snakker os nærmere en fælles forståelse af, hvad det her drejer sig om. Jeg synes, at hr. Ulrik Kragh med sit i øvrigt glimrende udtryk huslejehop meget godt beskriver, hvad det er, der kommer til at ske i denne her situation, selv om det måske snarere er et huslejestangspring, men lad det ligge.

Kan hr. Ulrik Kragh ikke bekræfte, at den grundhusleje, som man vil opleve, den beregnede huslejstigning, som man vil kunne opleve med denne her lov, sammenlignet med i dag er større. Man ryger op i større huslejstigninger. Det er fase 1.

Fase 2 er, at man i dag kan få lidt hjælp til at betale den højere husleje, men når hr. Ulrik Kragh får gennemført sit huslejehop med dette lovforslag, er det eneste, han har at gøre godt med, en indfasningsstøtte, der i de fleste tilfælde vil være mindre, og som under alle omstændigheder er frivillig for kommunerne.

Og når vi kender den utrolig stramme økonomiske politik, som regeringen fører over for kommunerne, så ved jeg godt, hvordan det her vil ende i mange kommuner. Der vil man stå og skulle vælge imellem at bruge det her lille bitte plaster på det store huslejehops sår eller skære ned på daginstitutioner, folkeskoler, kollektiv trafik, ældrepleje osv. Det er den valgsituation, regeringen sætter de kommunale politikere i. Og der tror jeg desværre endnu en gang, at husleje-hoppet vil gå hårdest ud over lejerne.

(Kort bemærkning).

Lissa Mathiasen (S):

Lad mig prøve igen. Statsministeren sagde den 18. november 2001, at uanset om man er ejer eller lejer, skal kunne man have tillid til, hvad ens husleje er. Derefter blev det i februar måned her i 2003 fra denne sal af statsministeren sagt: Der bliver ikke foretaget ændringer til ugunst for lejerne.

Så spørger jeg bare: Er det dén måde, hr. Ulrik Kragh vil tolke det, der ligger her, hvor der kommer en huslejestigning oven i, hvad det i øvrigt bliver, når man får byfornyed; en huslejestigning, der bliver ca. 1.000 kr. højere end med den gamle byfornyelseslov? Er det det løfte, man har givet, og som man vil indfri over for vælgerne, når man siger, at det ikke bliver til ugunst for lejerne? Er det at indfri løftet om, at lejerne skal kunne have tillid til, at der ikke sker noget? Mener man fra Venstres side, at løftet om tillid hermed er indfriet?

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg tror ikke, at jeg i de ganske mange år, jeg har haft den ære at sidde i dette Ting, har oplevet noget lignende med hensyn til bortforklaringer af løfter, man har givet vælgerne og Folketinget.

Kl. 17.30

Nu er det lykkedes hr. Ulrik Kragh i løbet af denne relativt korte debat at få indført to undtagelser fra det løfte om huslejestigninger, som altså ikke skulle komme; to undtagelser fra det løfte, som statsministeren har givet.

Den ene undtagelse er, at der godt må laves huslejestigninger, hvis man kan finde nogle andre et andet sted i landet, som har en højere husleje. Det er det, hr. Ulrik Kragh nu kalder ligestilling. Så må man godt lave huslejestigninger.

Den anden undtagelse er, at hvis det bare ikke sker i lejeloven, men i en anden lov, som man kalder noget andet, må man godt gøre det. Derfor hedder det her lovforslag så lov om byfornyelse, men det skulle i virkeligheden hedde lov om huslejestigninger, for det er stort set det eneste konkrete resultat, der bliver af den. Jamen det er det, må jeg sige til ministeren, det er vi jo nødt til at konstatere.

Det står selvfølgelig et regeringsparti frit for at bryde sine løfter, men jeg synes ikke, det er anstændigt, at man gør det på en måde, hvor man forsøger at bortforklare det, man foretager sig. Man bruger sindrige metoder til at skabe undtagelser i de løfter, som var krystalklare. Jeg husker tydeligt, at statsministeren sagde her i Folketingssalen: ikke til ugunst for lejerne. Det kunne ikke siges mere klart og tydeligt, og jeg var glad for det svar, statsministeren kom med den dag, men det svar fik hr. Ulrik Kragh godt nok pillet godt og grundigt fra hinanden under denne debat, det må man sige.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Så er det hr. Ulrik Kragh, og derefter føler jeg mig overbevist om, at vi kommer videre i ordførerrækken.

(Kort bemærkning).

Ulrik Kragh (V):

Nu er det jo store ord, når hr. Keld Albrechtsen svinger sig op til at sige, at han aldrig har oplevet noget lignende. Det er jo en situation, vi jævnlige må konstatere i det danske Folketing, så det bliver værre og værre.

Hvorom alting er, kan jeg ikke genkende, at det her skulle være et lovforslag, der burde hedde lov om huslejestigninger. Tværtimod er det en byfornyelsesreform udmøntet i to love, som gør, at det bliver væsentlig mere enkelt at finde ud af, hvordan og hvorledes byfornyelse skal foregå. Det er en lovgivning, som giver væsentlig mere enkle værktøjer og giver væsentlig mere enkle regler, således at vi ligestiller vilkårene for byfornyelse med vilkårene for den øvrige lejelovgivning.

Vi har over for vælgerne givet det tilsagn, at de skal føle sig trygge, at de skal kunne have tillid til, at de kan blive boende i deres boliger. Når

det er sådan, at man renoverer, er reglerne i lejelovgivningningen således, at hvis man får huslejestigninger, der overstiger 155 kr. pr. kvadratmeter, har man ret til genhusning.

Det er fuldstændig de samme regler, vi indfører i byfornyelseslovgivningen, således at de 20 pct. af den boligmasse, der renoveres, og som får offentlig støtte, har samme regler som de 80 pct. Der er altså en ligestilling af lejerne. Jeg synes, det er rimeligt, og jeg synes, det er et godt forslag, der kan være med til at forenkle tingene.

Til hr. Lars Kramer Mikkelsen: Hr. Lars Kramer Mikkelsen er så begejstret for Information, at han er nødt til at blande alt muligt andet ind i det. Jeg er bare nødt til at henholde mig til, at det, vi skaber her, er en situation, hvor vi giver et godt værktøj til, at vi kan få noget byfornyelse gennemført, hvor vi får mere byfornyelse for pengene, mere byfornyelse for skattekroneerne, fordi man ikke længere skal bruge så meget tid på bureaukrati, men i stedet for har et mere ensartet og enkelt regelsæt.

Endelig til hr. Morten Homann: Hvis det er sådan, at det er hop, er det små hop. Den beskyttelse, der er af lejerne i lejelovgivningningen, vil fortsat være der. Endelig vil jeg også sige, at vi har jo den situation, at vi har indfasningsstøtten, som kan være med til at afhjælpe, hvis det er sådan, at kommunen synes, at det, man har sat i værk, giver for ...

Den fg. formand (Grete Schødt):

Ja tak.

Ulrik Kragh (V):

... store lejestigninger.

Der var fire spørgere, det er derfor, jeg har ekstra tid.

Den fg. formand (Grete Schødt):

Undskyld, jeg kom jo ind lige midt i forhandlingen. Jeg synes, at jeg gav tid nok.

Hr. Lars Kramer Mikkelsen i ordførerrækken.

Lars Kramer Mikkelsen (S):

Det er, fordi det har været så viseligt indrettet, at hr. Ulrik Kragh har fået mere tid til at svare, end vi andre har fået til at spørge, og det er selvfølgelig en meget god måde at gøre det på.

Regeringens forslag til reform af byfornyelsesloven vil på stort set alle områder føre dansk boligpolitik endnu længere væk fra det, der egentlig er behov for. Over hele landet, ikke mindst i de store byer og i særdeleshed i Køben-

havn, er der fortsat et stort behov for en stærk byfornyelsesindsats.

Med en stærkt stigende arbejdsløshed og stadig alt for mange boliger uden toilet eller bad virker det som et direkte skud i foden at fremsætte et lovforslag af denne her karakter. 50 personer om dagen bliver arbejdsløse under denne regering, og det er ikke et forslag af denne her karakter, de har brug for. Arbejderbevægelsens Erhvervsråd vurderer, at mindst 1.800 job, formentlig op mod det dobbelte, forsvinder i byggebranchen på grund af denne her lov. Regeringens nedskæringer på byfornyelsesområdet vil føre til øget arbejdsløshed.

Kl. 17.35

Byfornyelse er aktiv socialpolitik, og i en tid med megen snak om den sociale arv, forekommer det nærmest paradisk at tale om en reform af byfornyelsen, når der slet og ret er tale om en nedskæring, en forringelse af byfornyelsen. Det fører til forringede bo- og levevilkår i mange år frem for helt almindelige mennesker i det her land. Bekymrer det slet ikke Venstre, De Konservative og Dansk Folkeparti?

Lovforslaget blev sendt i høring den 8. oktober med frist til den 20. oktober. Hvis det var et uproblematisk, lille forslag, der pillede ved et hjørne af byfornyelsen, var det o.k., men det her forslag bomber byfornyelsen tilbage til en tid, hvor byfornyelse var en trussel og ikke et tilbud. Høringssvarene taler da også deres tydelige sprog. Forslaget får – ikke overraskende – mange kritiske ord med på vejen. Forslaget ligner slet og ret dødsstødet for byfornyelsen.

Vi kan sådan set godt forstå, at høringssvarene er kritiske, for problemet er, at selv om vi valgte at tage de mest positive briller på, hvis sådan nogen eksisterer, hænger forslaget overhovedet ikke sammen. Desværre rækker tiden ikke til at gennemgå forslaget i sin helhed. Jeg må selvfølgelig forsøge at spørge til, hvorfor regeringen ikke har villet i dialog om det her, og hvorfor den også på det her felt vil føre bulldozerpolitik over for kommuner, boligbevægelser og en lang række samarbejdspartnerne.

Regeringen vil have ejerne mere på banen, siger den. I sig selv er det jo et fromt ønske. Vi mener bare overhovedet ikke, at det sker med det her forslag. Selvfølgelig skal vi bruge offentlige midler bedst muligt herindefra, og de skal bruges dér, hvor de gør størst gavn. Men hvor stammer regeringens tro på den der pludselige vilje til at få det til at lykkes med ejernes egen indsats fra? Hvor er tryllestaven henne?

Med forslaget fratages kommunerne værktøjet til at få de dårligste ejendomme byfornyed, fordi den såkaldte råde over-bestemmelse bortfalder. Kommunernes mulighed for at inddrage kvalificeret rådgivning til planlægning m.v. rammes voldsomt, fordi de ikke længere kan få refusion af udgifterne, ligesom kommunerne endnu en gang får væltet byrden over på sig fra denne her regering.

Det er i øvrigt daglig kost fra denne regering, at den griber til den løsning med at vælte problemerne over til kommunerne, fordi den har et mantra, der hedder skattestop, selv om den enkelte borgers udgift til en række andre ting bare stiger, uanset at regeringen render rundt og taler om et skattestop, som folk har svært ved at finde.

Forslaget styrker ejerne på lejernes bekostning, idet lejernes vetoret bortfalder. Bekymrer det slet ikke partierne, at lejerne nu ingen beskyttelse har?

Forslaget medfører voldsomme huslejestigninger, op til 25 pct., og selv med indfasningsstøtte og efter 10 år taler vi let om stigninger på op imod 100 pct., måske endda mere.

Forenkling i genhusforpligtelsen kalder man det for, hvor beboernes krav på genhusning ændres radikalt. Jeg var lidt i tvivl om, om jeg kunne være bekendt at bruge udtrykket, at genhusningsændringen er radikal, men selv om det næsten er en fornærmelse, vil jeg alligevel bruge det.

Grænsen for huslejestigninger hæves ganske voldsomt. Den del af forslaget fører selvfølgelig ikke til byfornyelse, men til beboerfornyelse. Byfornyelse bliver en trussel og ikke et tilbud.

Med det her forslag bortfalder de almene boligorganisationers mulighed for at få andel i byfornyelsesmidlerne. Andelsboligforeningers mulighed for at opnå støtte begrænses voldsomt, hvilket ikke mindst rammer i København. En tredjedel af boligerne i København er andelsboliger. Fredede og bevaringsværdige ejendomme overgår til fri huslejedannelse. Jeg synes også, at jeg kan huske statsministeren udtrykke det sådan, at man ikke ville sætte huslejerne fri. Det sker altså nu med denne her lov.

Kl. 17.40

Der dannes også nye begreber i forbindelse med omdannelse fra erhverv til bolig – også fri huslejedannelse.

Alt i alt er der vel at sige: Det her er en sort dag for byfornyelsen. Det er en sort dag for lejerne, og dette lovforslag harmonerer på ingen

måde med de løfter, statsministeren gav i valgkampen.

Jeg ved godt, at det efterhånden er daglig kost for regeringen at forsøge at bortforklare givne løfter, men statsministeren gav lejerne et løfte vedrørende huslejeforhøjelser. Jeg tror endda, at statsministeren sagde, at det var lodret usandt, når S i valgkampen sagde, at en VK-regering ville føre til huslejestigninger.

Lovforslag nr. L 74 er med i den her lovfremsettelse, og derfor skal jeg også ganske kort sige noget om det. Det er en konsekvensrettelse som følge af lov om byfornyelse. Vi kan ikke støtte ændringerne, da vi ikke kan støtte den resterende del af lovforslaget, fordi vi mener, at det her fører til massive forringelser i menneskers boligvilkår. Det er i den her lov, byfornyelsesboligsikringen ligger gemt, og vi mener, at regeringen svigter lejerne, og at det her fører til massive lejeforhøjelser. Derfor kan vi selvfølgelig ikke støtte forslaget.

Alt i alt er det en skidt dag for lejerne. På kort sigt sparer staten måske nogle penge, men på længere sigt vil det her koste arbejdspladser. For ikke at nøjes med at citere Information, skal jeg også citere Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, som siger, at det her formentlig ikke kun vil give en besparelse på 215 mio. kr., men en forringelse af byfornyelsen på sigt på op imod 400 mio. kr., fordi det kommer til at give afkast ud til højre og venstre, så besparelsen reelt bliver på mere, fordi det sætter stop for byfornyelseprocessen med et kort hug, når man laver ændringer af den her kaliber. Derfor er regnestykket med de op mod 4.000 arbejdsløse som følge af det her ganske fornuftigt og hænger sammen. Lad mig bare sige, at problemet er, at det på ingen måde harmonerer med de løfter, som Venstre og De Konservative gav vælgerne i valgkampen.

(Kort bemærkning).

Ulrik Kragh (V):

Det er sort dag, der er bekymringer og unødigt utryghed. Det er nogenlunde det, man kan få ud af hr. Lars Kramer Mikkelsens tale.

Derfor er jeg nødt til at spørge hr. Lars Kramer Mikkelsen: Er lejelovens regler i dag angående renovering, hvis en ejer af en ejendom kommer og siger til sin lejer, at nu vil vedkommende gerne renovere, urimelige? Er lejelovens regler i dag, hvis det er sådan, at huslejestigningen i forbindelse med renoveringen stiger, således at man har krav på et tilbud om genhusning,

urimelige? Det er to meget lette spørgsmål, man kan svare ja eller nej til.

(Kort bemærkning).

Lars Kramer Mikkelsen (S):

Problemet er jo, at man fjerner lejernes vetoret til det her, en vetoret, de har haft tidligere i forbindelse med byfornyelse, og derfor gør den her lov pludselig igen byfornyelse til en trussel og ikke til et tilbud.

Jeg ved ikke, om det skaber *unødigt* utryghed, nej, det her skaber *utryghed*. Det, der er problemet, når vi taler lejelov og sammenligner med det her, sammenligner de forbedringer, man laver i forbindelse med byfornyelse, kontra hvad man gør i andre boliger, er jo, at det her og nu er væsentlig større stigninger, der kommer. Det er stigninger, som folk ikke på nogen som helst måde har været forberedt på. Det er i øvrigt også stigninger, som folk på ingen som helst måde var blevet, om jeg så må sige, lovet at de ville få. Ikke desto mindre griber man til det.

Det er i øvrigt også sådan, at på det her felt kan man spørge: Hvorfor lave en reform? En reform er jo dybest set i de fleste menneskers øjne noget positivt. Hvorfor lave en reform uden en dialog?

Det er sådan set det, der er vores allerstørste problem. Der har jo ikke været nogen dialog om det. Hvorfor er det sådan, at man som en tyv om natten skal lave lovvedtagelser, som man aftaler med Dansk Folkeparti, og så har man et flertal hjemme, og så laver man nogle ændringer, fordi man skal finansiere nogle andre ting i finansloven?

Kl. 17.45

(Kort bemærkning).

Ulrik Kragh (V):

Når hr. Lars Kramer Mikkelsen siger, at der ikke har været dialog om den her byfornyelsesreform, så var det jo således, at vi havde en høring i sommerferien, hvor der var høringssvar, og vi har så efterfølgende skruet et par forslag sammen. De har så været sendt i høring, godt nok i kort tid, men vi har dog haft en høring om grundelementerne i første omgang. Så der har været dialog.

Men det er jo svært at få en dialog med et Socialdemokrati, som konsekvent siger: Vi vil ikke være med. Nu er det jo lagt frem til behandling som to lovforslag, hvor man har mulighed for at øve indflydelse, men Socialdemokraterne har

valgt at sige: Nej, vi ønsker overhovedet ikke at deltage.

Så smyger hr. Lars Kramer Mikkelsen uden om mit spørgsmål ved at sige: Jamen lejerne har jo ikke længere vetoret, når det er sådan, at det er byfornyelse. Så må jeg spørge igen: Er lejernes regler urimelige, hvis det er sådan, at man i forbindelse med en renovering har et krav på genhusning, og at man ikke har et krav på vetoet? For det har man jo ikke efter lejelovgivningen, hvis det er sådan, at det ikke er en renovering, der foregår efter reglerne for byfornyelse. Er det urimeligt?

Jeg kunne bare godt tænke mig at spørge hr. Lars Kramer Mikkelsen, om lejeloven for alle mulige andre områder end byfornyelse er fuldstændig urimelig.

(Kort bemærkning).

Lars Kramer Mikkelsen (S):

Nu er det jo en anden lov, vi taler om, men jeg skal med det samme skynde mig at give det svar, at vi sådan set også ønsker, at der skal være en vetoret hos lejerne i lejerboligsektoren i al almindelighed og i lejeloven i al almindelighed i forhold til huslejestigninger. Så derfor kan jeg sige, at det sådan set ikke er noget problem i den her sammenhæng.

Så siger hr. Ulrik Kragh, at der har været en høring i sommerferien. Jeg er altså nødsaget til at sige: Jeg har set en embedsmandsrapport, hvor man prøvede en masse tanker af, men jeg har absolut ikke set noget forslag fra nogen regering om nedskæringer på byfornyelsesområdet af den her kaliber i løbet af sommerferien. Rapporten fik jeg tilsendt den 8. oktober og skulle svare den 20. oktober. Skarpsindige sjæle vil lægge mærke til, at derimellem var der en efterårsferie.

Selvfølgelig kan jeg også godt læse i efterårsferien, men jeg er nødsaget til at sige, at det her simpelt hen er lovsjusk, og det er alene, fordi man skal have vedtaget en lov, som man har hugget nogle penge fra i forbindelse med finansloven. Så det her er simpelt hen sjusk.

Vi bad om en forhandling, og det var der ikke tid til, det kunne vi ikke få. Så jeg er nødsaget til at sige, at det her ikke har været til høring i sommerperioden, der har været en embedsmandsrapport, som ...

Den fg. formand (Grete Schødt):

Ja tak!

Hr. Ulrik Kragh for en kort bemærkning, og det er tredje og sidste i denne omgang.

(Kort bemærkning).

Ulrik Kragh (V):

Nå! Nu vil Socialdemokraterne have indført varetoret i lejelovgivningen. Det er dog underligt, at det forslag ikke er blevet fremført utallige gange under den tidligere SR-regering. Der har jo været rig mulighed for at fremsætte det forslag og få det gennemført, men nu passer det lige til lejligheden, at man kunne foreslå, at varetoret skulle ind. Det hænger ikke sammen.

Virkeligheden er jo, at her laver vi en ensretning af lovgivningen, således at reglerne for byfornyelse kommer til at svare til reglerne i lejeloven. Det er yderst fornuftigt, det er en stærk forenkling, som kan være med til at gøre, at vi får noget mere ud af pengene, når vi laver byfornyelse.

Jeg synes, at hr. Lars Kramer Mikkelsen skulle holde op med at forsøge på at bilde lejerne ind, at det her er så forfærdeligt, for det er nemlig ikke tilfældet. Det her er en lovgivning, som lægger sig op ad lejeloven og giver de samme beskyttende virkninger, som lejeloven har. Så der er ikke noget problem.

(Kort bemærkning).

Lars Kramer Mikkelsen (S):

Der er ikke noget problem, siges der. Det er jeg da sikker på at lejerne vil være glade for, indtil de ser deres første huslejestigninger efter det her.

Jeg er nødsaget til at sige – også for lige at vende tilbage til det, jeg ville sige, da jeg blev stoppet af formanden før – at vi bad om at få en forhandling om den her lov, fordi vi mente, at der var masser af problemer i den, og det kunne vi ikke få.

Men vi ønsker veto i forbindelse med moderniseringer, og det gør vi selvfølgelig, fordi vi har set, hvad det er for en regering, der sidder, og fordi vi gennem det sidste års tid har set, hvad det er for en boligpolitik, der bliver ført.

Så må man sige: Ja, vi ønsker ensrettet beskyttelse. Men det her er jo ikke en beskyttelse, tværtimod fører det til massive huslejestigninger, det stik modsatte af, hvad regeringen lovede vælgerne i valgkampen, det stik modsatte af, hvad man har kunnet høre fra Dansk Folkeparti og andre partier, som danner grundlag for det her. Det fører til massive lejeforhøjelser, og det ønsker vi ikke. Vi ønsker en beskyttelse af lejer-

ne, men vi ønsker ikke en ensretning, der betyder, at man bare kan lave massive lejeforhøjelser.

Kl. 17.50

Den fg. formand (Grete Schødts):

Hr. Freddie H. Madsen i ordførerrækken.

Freddie H. Madsen (DF):

Der er her tale om en tiltrængt reform af byfornyelsen. Aftalen om reformen er indgået mellem regeringen, Dansk Folkeparti, Det Radikale Venstre og Kristendemokraterne. Meningen med reformen har været at målrette den offentlige støtte til byfornyelse samt modernisering og forenkling af byfornyelsen og at inddrage privat finansiering.

Kommunalbestyrelsen skal bl.a. medvirke til at igangsætte en udvikling og omdannelse af problemramte byer og byområder, der gør det attraktivt for befolkningen at investere og bo i området, gennem en koordineret og integreret indsats, der retter sig mod hele området, bl.a. gennem boligsociale og områdemæssige foranstaltninger og istandsættelse af boliger og bygninger samt etablering af gode friarealer, at styrke grundlaget for private investeringer, at skabe velfungerende boliger og boligområder gennem iværksættelse af ombygning af boliger, der er væsentlig nedslidte. Kommunalbestyrelsen træffer beslutning om områdefornyelse inden for de nævnte områder.

Man kan ansøge Økonomi- og Erhvervsministeriet om relevante midler inden for en årlig udgiftsramme på 50 mio. kr. Refusion kan meddeles kommunalbestyrelsen til følgende indsatser: programudarbejdelse vedrørende byfornyelsen, etablering og forbedring af torve, pladser, opholdsarealer m.v., etablering af kulturelle og særlige boligsociale foranstaltninger.

For så vidt angår private udlejningsboliger, kan kommunalbestyrelsen også træffe beslutning om at yde støtte til udgifter til bygningsfornyelse til private udlejningsboliger med følgende mangler: utidssvarende opvarmning, toilet eller bad mangler i boligen. Dette gælder også boliger, som er opført før 1950 og er væsentlig nedslidte. Der kan også være tale om forbedringsarbejde eller vedligeholdelsesarbejde vedrørende bygningerne, i nogle tilfælde nedrivning af bygninger, der er i dårlig stand, opførelse af mindre bygninger med henblik på etablering af toilet eller bad i bygningen.

Ejeren af bygningen kan ansøge om støtte ved fremsendelse af projekt til kommunen. Til vedli-

geholdelsesudgifter samt nedrivning kan kommunalbestyrelsen yde støtte i form af et kontant tilskud, men fremover vil udgangspunktet være, at det er ejerens opgave at forbedre og vedligeholde sin ejendom. Der er desuden en procedure vedrørende ansøgning om tilsagn, som jeg ikke vil komme nærmere ind på her.

Finansiering og forbedringsarbejde vil fremover ske efter lejelovens almindelige regler, herunder lejefastsættelse; jeg tænker på lejeforhøjelsen vedrørende forbedringsarbejde.

Til forbedringsarbejdet ydes støtte i form af indfasningsstøtte til nedsættelse af lejeforhøjelsen som følge af forbedringerne. Før fik lejeren en byfornyelsesboligsikring, denne afskaffes med dette forslag. Lejeren mister også sin vetoet, som han har i dag, ved lovforslagets gennemførelse.

Indfasningsstøtten udgør det første år to tredjedele af den del af lejeforhøjelsen, der overstiger 155 kr. pr. kvadratmeter bruttoetageareal efter prisniveau 2004. Til den del af lejeforhøjelsen, der udgør 155 kr. pr. kvadratmeter bruttoetageareal eller derunder, kan kommunalbestyrelsen yde indfasningsstøtte det første år. Det drejer sig om højst to tredjedele af denne del af lejeforhøjelsen. Indfasningsstøtten ydes i 10 år. Efter 1 år nedsættes indfasningsstøtten hvert år med lige store andele frem til tidspunktet for bortfald af støtten.

Kl. 17.55

Hvis en privat udlejningsejendom, hvortil der ydes støtte, skifter status, bortfalder indfasningsstøtten efter § 18 med henblik på tilbagebetaling af det kontante tilskud til vedligeholdelsesudgifter ydet i henhold til § 14, såfremt de støttede boligers status ændres inden for et fastsat åremål på maksimalt 20 år.

Her mener vi i Dansk Folkeparti, at udvalget bør se nærmere på hele § 18, således at den måske omformuleres og ændres, så ejeren kender omfanget af tilbagebetaling ved salg, før byfornyelsen påbegyndes. Vi mener selvfølgelig, det er i orden, at der skal tilbagebetales, men ejeren skal blot have kendskab til konsekvenserne på forhånd.

Byfornyelsen vedrørende ejerboliger og andelsboliger: Her kan kommunalbestyrelsen ifølge dette lovforslag give støtte til ejerboliger og andelsboliger, som mangler tidssvarende opvarmning, og også hvis der er tale om f.eks. manglende toilet, eller hvis ejendommen er opført før 1950 og den er væsentlig nedslidt. Den skal bebos af ejeren eller andelshaveren, hvis det

er en andelsbolig. Ansøgningen og beslutningsproceduren er den samme som for private udlejningsboliger, hvilket jeg har været inde på.

Kommunalbestyrelsen kan nedsætte et bygningsforbedringsudvalg.

Byfornyelsen af erhverv kan ske i visse tilfælde, bl.a. til opførelse af klimaskærme. Der kan endvidere træffes beslutning om friarealsforbedring samt tilvejebringelse af fælles friarealer.

Lovforslaget omhandler endvidere som tidligere nævnt, hvordan man får en erstatningsbolig, midlertidig genhusning, permanent genhusning, fremskaffelse af bolig til kommunal anvendelse samt klagemuligheder.

Almene boliger udgår af byfornyelsesloven, men modernisering af disse ejendomme vil fremover ske med støtte fra Landsbyggefonden. Boligerne vil dog fortsat kunne være omfattet af områdebaseret byfornyelse. Loven her træder i kraft den 1. januar 2004.

Lovforslag nr. L 74 består af konsekvensændringer som følge af L 73, lov om byfornyelse og udvikling af byer. Ændringen gælder andelsboliger og andre boligfællesskaber. Jeg vil blot komme ind på hovedelementerne, som er 1) støtte til iværksættelse af andelsboliger, 2) ophævelse af reglerne om sanerings-, byfornyelses- og forbedringsboligsikring samt huslejetilskud, 3) Grundejernes Investeringsfonds kapitalindskud i byfornyelsesselskaber samt refusion fra Grundejernes Investeringsfond. De væsentligste ændringer i boligstøtteleven er, at reglerne om sanerings- og byfornyelsesboligsikring samt huslejetilskud ophæves. Loven træder også her i kraft den 1. januar 2004.

Dansk Folkeparti ser positivt på forslaget, og som sagt ser vi frem til, at det bliver behandlet i udvalget.

(Kort bemærkning).

Lars Kramer Mikkelsen (S):

Ja, vi vil sandelig også se frem til en behandling i udvalget. Så kan det være, vi kan få lejlighed til at få svar på nogle af vores spørgsmål.

Men jeg vil godt spørge hr. Freddie Madsen: Hvad er det, der er tiltrængt ved den her reform? Hr. Freddie Madsen sagde, at det var tiltrængte forbedringer. Er det vetoet, det er tiltrængt at få afskaffet? Eller er det forhøjelsen af huslejerne, det er vigtigt at få gennemført? Er det beboerfornyelsen, som er vigtig at få gennemført, altså det her med at folk tvinges fra hus og hjem, fordi de ikke har råd til at betale huslejen? Eller er det forringelserne i loven, der gør, at

arbejdsløsheden nu stiger endnu mere markant, end den hidtil har gjort under VK-regeringen med støtte fra Dansk Folkeparti?

Er det de ting, som er vigtige for Dansk Folkeparti at få presset igennem sammen med Venstre og Konservative? Det kunne jeg godt tænke mig at få svar på.

Kl. 18.00

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg kunne egentlig også godt tænke mig, hvis hr. Freddie H. Madsen kunne oplyse, hvorfor Dansk Folkeparti har indgået den her aftale, hvad det er for motiver, man har haft til det. For jeg kan forstå, at man er optaget af og bekymret over, om nu udlejerne, ejerne, skulle risikere at komme til at betale for meget tilbage. Jeg kunne forstå, at det var en paragraf, man var vældig bekymret over.

Jeg lagde også mærke til, at de huslejestigninger, som lejerne udsættes for i massivt omfang, ikke fik et ord om nogen som helst bekymring med på vejen. Derfor vil jeg godt spørge: Er det rigtigt opfattet, at det problem, lejerne står over for med disse huslejestigninger, som bliver resultatet af den her lovgivning, ikke er et problem, der overhovedet bekymrer Dansk Folkeparti? Er det det, der er motivet bag, at man ønsker disse huslejestigninger?

Det kan selvfølgelig også være, at man bare har lavet et nedskæringsforslag for at skaffe nogle penge til en statskasse, som man har tømt. Det er også muligt, at det er bevæggrunden for det. Men kunne vi ikke få at vide, hvorfor Dansk Folkeparti synes, det er vigtigt at få gennemført et så lejerfjendsk forslag?

(Kort bemærkning).

Morten Homann (SF):

Det kan være, at hr. Freddie H. Madsen, når han er så optaget af udlejernes situation, lige kan prøve at præcisere, hvordan man kan disponere over Grundejernes Investeringsfond, om det ikke, som fonden har antydnet i sit hørings svar, er ekspropriation, at man på den måde disponerer over fuldt private midler i den her sammenhæng.

Men det var nu også spørgsmålet om lejerne, som fik mig herop. Kan hr. Freddie H. Madsen ikke prøve at forklare, hvor den store gevinst for lejerne i den her reform ligger henne. Om det er, at man jo mister vetoretten, hvor i hvert fald erfaringen fra før man havde vetoretten var, at det

førte til nogle meget hårde konflikter mellem udlejere og lejere, og at lejere blev tvunget fra hus og hjem, fordi man fik gennemført en forhøjelse ved byfornyelsen. Eller om det er, om der er gevinster på huslejesiden i forhold til lejerne.

Hvor er det, lejerne får en gevinst i det her? Jeg kan godt se, der er nogle gevinster for udlejerne, og jeg kan specielt godt se, der er nogle gevinster for finansministeren i den her lov, men hvor er det, der ligger gevinster for lejerne? Det har virkelig undgået min opmærksomhed indtil nu.

(Kort bemærkning).

Freddie H. Madsen (DF):

Til hr. Lars Kramer Mikkelsen vil jeg godt lige sige, at vi mener, at det er tiltrængt at få lavet en ny byfornyelseslov. Vi mener, der er så mange bureaukratiske forhold i den gamle, og det er bl.a. en af de ting, der gør sig gældende. Så derfor. Og vi mener, der er mange andre ting.

Til hr. Keld Albrechtsen: Motivationen for, at vi har indgået en aftale, er jo selvfølgelig den, at vi mener, at her skal der laves nogle ændringer. Her skal der ske nogle ændringer på det her område. Det er så nemt. Så er det sådan set sagt på det område.

Hr. Morten Homann mener, at vi vil ind og se på Grundejernes Investeringsfond. Ja, i øjeblikket er man jo ved at undersøge, om det er i orden, men samtidig er man jo også ved at lave en aftale. Jeg kan bare ikke se, at det her er det helt store problem, for det er jo ikke værre her, end det er i den ganske almindelige lejelovgivning. Det er jo nøjagtig det samme, vi taler om – bortset fra, at her kan man så samtidig også få huslejtilskud, man kan også få boligsikring, og man kan få boligydelse, såfremt det er op til de her ting.

(Kort bemærkning).

Morten Homann (SF):

Så vil jeg også bare lige spørge hr. Freddie H. Madsen: Hvis nu drøftelserne med Grundejernes Investeringsfond ikke fører frem til, at man får en aftale, eller at man får en aftale, som giver mindre provenu, end der er lagt op til i lovforslaget, hvilke konsekvenser mener Dansk Folkeparti så, det skal have? Det kunne jeg godt tænke mig at få svar på.

Jeg mangler stadig væk svaret på, hvad det er, Dansk Folkeparti synes, at man får ud af det for lejernes vedkommende. Jeg forstod, at man får nogle gevinster til udlejerne, og jeg har for-

stået, man fik nogle gevinster til at få finansloven til at hænge sammen, men det er vel entydigt lejerne, der kommer til at betale dem i form af højere huslejer, i form af flere lejere, som bliver udsat for byfornyelse uden at have nogen som helst form for redskaber til at sige fra med. Så hvad er det egentlig, lejerne får ud af det her forslag, andet end højere husleje og mindre indflydelse?

Kl. 18.05

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg vil da gerne takke for svaret, for det bringer jo lidt større klarhed over, hvad det er for motiver, Dansk Folkeparti har haft til at gå ind i det. Det er altså ikke sådan for Dansk Folkeparti som for Det Radikale Venstre, at man bruger den undskyldning, at man skal bruge nogle penge til noget andet på et andet område, og at det så desværre må gå ud over lejerne.

Det gør man ikke. Det siger Dansk Folkeparti ikke. Næh, man går direkte efter lejerne, fordi man ønsker, at det er lejerne, der skal betale en regning. Jeg må forstå det sådan, at man synes, at den her lov er et selvstændigt, smukt formål i sig selv med de huslejestigninger og den fjernelse af lejerrettigheder, som det indebærer. Det må vi jo så tage til efterretning.

Jeg tror, det vil komme som en overraskelse, et chok for de lejere, der kommer til at opleve disse massive huslejestigninger. For jeg tror, at mange af dem måske havde haft en forventning om, at Dansk Folkeparti var et parti, der sagde, at de tog et socialt hensyn til de mennesker, som har de mindste indkomster i det her land, og det er jo typisk de lejere, vi taler om. Men jeg må så bare konstatere, at det har Dansk Folkeparti ikke. Det er ikke et socialt bevidst og socialt ansvarligt parti. Det er den lære, man kan drage af den her sag.

(Kort bemærkning).

Lars Kramer Mikkelsen (S):

Hr. Freddie H. Madsen siger, at det er regelforenklinger, der skal til. Det er det, der har været bevæggrunden for Dansk Folkeparti. Og det vil sige, at det ikke er finansieringselementet, det her med et par hundrede millioner kroner, man fjerner med et pennestrøg og i øvrigt også gjorde sidste år.

Det var måske lettere, hvis hr. Ulrik Kragh bad om ordet til at gå op og svare på spørgsmå-

lene til hr. Freddie H. Madsen end at skulle suflere, men ... o.k.

Det, jeg i virkeligheden godt kunne tænke mig at få svar på, er: I gennemgangen af lovforslaget hørte vi ikke rigtig noget om det med den arbejdsløshed, som kommer i kølvandet af det her, og jeg synes heller ikke, at hr. Freddie Madsen sagde så meget om huslejestigningerne.

Jeg synes i øvrigt, at det kunne være interessant at vide, om det også har været en del af Dansk Folkepartis valgkampplaner, var jeg lige ved at sige, at man sagde til lejerne, at de ikke fik huslejestigninger, og de så alligevel fik det. Nu kunne vi jo forstå, at det var vanskeligt for hr. Ulrik Kragh at forklare sig ud af det med huslejestigningerne med hensyn til de løfter, som den nuværende statsminister har givet. Men jeg vil godt spørge hr. Freddie H. Madsen: Har Dansk Folkeparti også været ude at love, at der ikke kom huslejestigninger, og så kommer der det alligevel nu, eller hvordan er det med det?

(Kort bemærkning).

Freddie H. Madsen (DF):

Lad os starte med det sidste først: Dansk Folkeparti har ikke været ude at love noget med huslejestigninger eller husleje på nogen måder. Vi mener, at det her er en god idé, fordi her sker nogle regelforenklinger, som gør, at vi måske kan få en bedre byfornyelseslovgivning igennem.

Hvad arbejdsløsheden angår, så har vi jo altså ikke forbindelse til højere magter, så vi kan ikke forudse, om der vil komme nogle flere arbejdsløse på det område her. For hvem siger, at byfornyelsen går i stå på det grundlag her? Det er der jo ikke nogen, der siger, vel? Det er jo ikke det, man lægger op til. Man lægger op til, at der fortsat skal være en byfornyelse på området.

Hr. Keld Albrechtsen vil jeg godt orientere om, at vi ikke på nogen måde er på jagt efter lejerne. Tværtimod vil vi gerne være behjælpelige med, at lejerne selvfølgelig kan bibeholde den lejlighed eller den bolig, de har på nuværende tidspunkt. Det er jo også derfor, man kan få den boligydelse eller den boligsikring, som man kan. Jeg kan ikke se, at det bliver det helt store problem.

Hr. Morten Homann spørger: Hvad nu, hvis vi ikke får aftalen igennem? Ja, hvad så? Så må vi jo tage det op. Så er det jo en ny situation, men lad os nu prøve at se, om det ikke nok skulle kunne lade sig gøre. Jeg tror helt bestemt på,

at vi får aftalen igennem med Grundejernes Investeringsfond. Så jeg ser ikke det som det helt store problem.

Men lad os nu tage det hen ad vejen, og lad os nu prøve at se at få snakket om i udvalget, hvad det er, og om vi kan enes på nogen måde. Jeg synes i hvert fald, at både Socialdemokratiet og SF bør komme med ind i opgaven her.

Kl. 18.10

(Kort bemærkning).

Morten Homann (SF):

Det er lige præcis derfor, at jeg tror, der er mange mennesker, der er forvirrede lige nu. Hr. Freddie H. Madsen har nemlig fuldstændig ret i, at Dansk Folkeparti under valgkampen intet sagde om, at man ville gå på jagt efter lejerne. Ikke desto mindre er det det, der sker med det lovforslag, der ligger.

Hvis hr. Freddie H. Madsen har læst lovforslaget, ellers kan han sikkert få hr. Ulrik Kragh til at hjælpe, er det meget klart, at huslejerne vil stige, at hjælpen til at betale de højere huslejer vil blive mindre, og at den kun vil komme, hvis kommunerne kan finde penge til at betale den. De har mulighed for at vælge den fra. Og lejerne mulighed for at sige fra over for en byfornyelse forsvinder. Uanset hvordan man vender og drejer det, kan man ikke løbe fra det.

Hr. Freddie H. Madsen må godt fortælle mig: Hvor er det, at lejerne får en fordel ud af det? Er det ved at miste deres indflydelse? Er det ved at skulle betale højere husleje? Eller er det ved at få mindre hjælp til at betale huslejen? Hvor er det, fordelene for lejerne ligger?

Den fg. formand (Grete Schødt's):

Så er det hr. Keld Albrechtsen for en kort bemærkning, og det er den tredje og sidste i denne omgang.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Nu kan man så forstå, at Dansk Folkeparti ifølge de oplysninger, som hr. Freddie H. Madsen kommer med, lurepassede i valgkampen. Man var åbenbart ikke interesseret i at orientere vælgerne om sine hensigter, for så kunne det være, at der var færre lejere, der havde stemt på Dansk Folkeparti.

Så må jeg bare sige, at jeg tror ikke på, at den manøvre lykkes en gang til. Jeg vil tro, at når mange mennesker ser virkningerne af det her lovforslag, stiller de spørgsmålet til hr. Freddie

H. Madsen: Vil Dansk Folkeparti være med til at beskytte lejerne rettigheder fremover? Og der kender vi nu svaret: Nej, det vil Dansk Folkeparti ikke.

Det er krystalklar tale. Man har ikke forsøgt at undskylde sig med, at det var for at skaffe penge til andre vigtige ting, eller sagt noget som helst for at besmykke de gerninger, man begår. Nej, det er råt for usødet: Man har ikke givet løfter til lejerne, man vil ikke give nogen, og lejerne kan kun forvente tørre tæsk fra Dansk Folkeparti i fremtiden, ligesom det sker med det her lovforslag.

Sådan er det. Det er jo ganske enkelt. Det kan man sige er krystalklart. Jeg vil i hvert fald ikke beskyldte hr. Freddie H. Madsen for at lægge skjul på sine virkelige hensigter i den her debat, tværtimod.

(Kort bemærkning).

Lissa Mathiasen (S):

Jeg vil sige, at det er egentlig hæderligt nok, når hr. Freddie H. Madsen siger: Vi går ind for regelforenklinger. Men hvordan kan det være, at regelforenklinger kun lige nøjagtig skal være det, der kommer til at berøre lejerne? Finder man virkelig fra Dansk Folkepartis side, at lejerne rettigheder er de rettigheder, der skal sættes over styr for at få regelforenkling, og at lejerne indflydelse skal sættes over styr for at få nogle regelforenklinger?

Finder man i Dansk Folkeparti, at det er rimeligt, som jeg nævnte før, at hvis man f.eks. tager en lejlighed på 80 m² – et typisk eksempel på, hvad der bliver brugt af penge i en byfornyelses-sag – vil den med den byfornyelse, vi har i dag, stige fra at have en husleje på omkring 2.400 kr. til at have en på omkring 4.400 kr. om måneden, men med det forslag, der ligger her, kommer man op på omkring 5.400 kr.?

Er det rimeligt, at en ganske almindelig lejer, som nok ikke bor i sådan en lejlighed for sin egen fornøjelses skyld, for det er typisk en lejlighed uden bad og toilet, i kraft af de her forenklinger pludselig skal til at betale prisen? Mener man virkelig det i Dansk Folkeparti?

(Kort bemærkning).

Freddie H. Madsen (DF):

Til fru Lissa Mathiasen vil jeg blot sige, at hvis man i dag bor i en ejendom og ejendommen moderniseres, så har man at følge trop, man har at betale den huslejestigning, der så end er. Den er på 155 kr. pr. kvadratmeter, og der er på ingen

måde en afvigelse fra byfornyelsesreglerne her. De er nøjagtig de samme.

Hr. Keld Albrechtsen var inde på, at Dansk Folkeparti havde lurepasset i valgkampen. Dansk Folkeparti lurepasser overhovedet ikke. Dansk Folkeparti siger, hvad de mener, og de gør, hvad de har lovet i valgkampen. Det gør de også i Folketinget, såfremt det er muligt at få flertal for det.

Til hr. Morten Homann vil jeg bare sige, at man jo er beskyttet af lejelovgivningen. Der er jo ikke nogen problemer i det her overhovedet. Jeg mener, lad os nu cutte al det her og lad os sammen gå til forhandlingerne i udvalget og se, om vi ikke kan finde hinanden på en eller anden måde.

Kl. 18.15

Jeg synes da, at det ville klæde Socialdemokratiet og SF at være med i de her forslag, hvor alle vi andre er med. Det synes jeg ville klæde jer for fremtiden.

Den fg. formand (Grete Schødt):

Hr. Lars Kramer Mikkelsen for en kort bemærkning, og det er den tredje og sidste i denne runde.

(Kort bemærkning).

Lars Kramer Mikkelsen (S):

Jeg må sige om det der med opfordring til et samarbejde, at jeg anser det sådan set for temmelig uspiseligt. Der er også et lille element, for som ministeren rigtig nok hvisede til os, kunne det være, at vi kunne komme med i en anden lille aftale, som andre er blevet forledt til, tror jeg nok det hedder, at sige ja til, og som derfor siger ja til det her. Og det er vi selvfølgelig kede af.

Men det er igen til det her med regelforenklingen, som hr. Freddie H. Madsen hager sig fast i – man kan næsten se for sig det der med tømmerflåden og den skibbrudne, der hænger sig fast i den – hvor jeg godt vil spørge:

Er det det, at lejernes vetoret bortfalder, der er forenklingen? Er det det, at man kan lade huslejerne stige massivt, hr. Freddie H. Madsen og Dansk Folkeparti oplever som en forenkling? Er det det, at forenklingen ren og skær kommer af, at man nu har halveret byfornyelsesmidlerne, siden VK-regeringen tiltrådte? Man har skåret ned hvert år, og nu er man nede på under halvdelen af, hvad der var, da man tiltrådte. Er det det, der er forenklingen, er det jo rigtigt nok, at

det er en forenkling, fordi der bliver lavet mindre byfornyelse, sådan er det. På den måde kan jeg godt se, at der er en forenkling. Men jeg er ikke sikker på, at det er det, hr. Freddie H. Madsen mener.

(Kort bemærkning).

Lissa Mathiasen (S):

Jeg vil godt spørge igen, for jeg er ikke helt sikker på, at jeg forstod det svar, jeg fik af hr. Freddie H. Madsen.

På den ene side synes jeg, at hr. Freddie H. Madsen sagde, at det da ikke er noget problem, hvis man i kraft af det her lovforslag får en huslejestigning, som bliver 1.000 kr. højere om måneden, end den ellers ville have været. Det er jo ikke noget med, at den bliver på 1.000 kr., men den bliver 1.000 kr. højere. Skulle jeg forstå det sådan, eller sagde hr. Freddie H. Madsen, at man ikke kunne forestille sig, at der var nogen, der ville få de stigninger?

Det synes jeg da der er stor forskel på, for hvis det er sådan, at Dansk Folkeparti ikke mener, at det her kommer til at betyde de her meget massive huslejestigninger, så tror jeg, det ville være godt, hvis vi får det afdækket under udvalgsarbejdet. Så kan det også være, at Dansk Folkeparti måske bliver en anelse bekymret og vil dele den bekymring, vi andre har.

Hvis man i dag sidder med en husleje på 2.400 kr., der stiger til nogle og halvtreds hundrede, så er det noget, der betyder noget for rigtig mange mennesker, ellers tror jeg ikke, at Dansk Folkeparti og hr. Freddie H. Madsen ved, hvad folk rent faktisk har at leve for. Det er mange penge, og det betyder rigtig meget for de mennesker.

Den fg. formand (Grete Schødt):

Hr. Freddie H. Madsen for at svare, og så går vi tilbage til ordførerrækken.

(Kort bemærkning).

Freddie H. Madsen (DF):

Til fru Lissa Mathiasen vil jeg bare sige, at hvis det er en dårligt stillet, som bor i en lejlighed i dag, har vi jo, som jeg har sagt op til flere gange, en huslejesikring, som gør, at man kommer ind der. Hvis nu huslejen stiger så meget, som fru Lissa Mathiasen her forestiller sig, så har vi genhusningsproblematikken, som kommer ind og gør sig gældende.

Den fg. formand (Grete Schødts):

Fru Lissa Mathiasen for en kort bemærkning. Det er tredje og sidste i denne omgang, og så går vi tilbage til ordførerrækken.

(Kort bemærkning).

Lissa Mathiasen (S):

Så vil jeg godt spørge, om hr. Freddie H. Madsen er enig med mig i – det står i hvert fald i lovforslaget – at man fra starten af har mulighed for at få særlig støtte til hjælp til huslejen, men hvad skal man så gøre, når de 10 år, som er den maksimale mulighed for at få støtte, er gået? I øvrigt faser den ud over den 10-årige periode, og hvad skal de mennesker så gøre? De får nok ikke flere penge. Hvis det nu er en enlig pensionist, så får vedkommende altså ikke flere penge over den årrække der. Hvad skal den pensionist gøre? Førtidspensionister får heller ikke flere penge. Hvad mener hr. Freddie H. Madsen, at de skal gøre?

Så vil jeg i øvrigt sige, at den der med, at hvis vi er oppe på omkring 1.000 kr., får de bare en erstatningsbolig, holder ikke. Sådan er det her lovforslag ikke skruet sammen.

Jeg glæder mig, og jeg glæder mig endda meget, til vi under udvalgsarbejdet kan få det her afdækket, for jeg synes, det er meget væsentligt, at også Dansk Folkeparti finder ud af, hvad det egentlig er, man her stemmer for.

Den fg. formand (Grete Schødts):

Ministeren har bedt om ordet.

Kl. 18.20

Økonomi- og erhvervsministeren (Bendt Bendtsen):

Det er til debatten om de her massive huslejestigninger. Det er muligt, at man kan fremdrage nogle eksempler, men skal vi nu ikke bruge udvalgsbehandlingen til at få de eksempler på bordet? Lad os få dem regnet igennem og så se på, hvad det betyder i den sidste ende. Står vi med huslejestigninger i de størrelsesordener, som bliver fremdraget, så lad os se eksemplerne.

Regeringen har selvfølgelig også fået regnet på det her: forskellige kvadratmeterpriser efter de nuværende regler, inklusive en byfornyelsesboligsikring i 4 år, inklusive en byfornyelsesboligsikring i 9 år, maksimal indfasningsstøtte med nye regler, forskellige beløb og lignende. Lad os nu få det regnet igennem.

Som vi kan se det, skønnes den permanente husleje at ville stige i størrelsesordenen 15 pct.

efter lovforslaget, og det er altså huslejestigningen og ikke huslejen, der øges med 15 pct., hvilket bevirker, at i det skøn, jeg står med, er der tale om en begrænset stigning i huslejen.

Men der er jo masser af eksempler, og jeg synes faktisk, at vi i stedet for, at ordførerne slynger om sig med massive huslejestigninger i øst og vest, skal få det regnet igennem. Og så er der altså også det i det, at er der folk, der har en lav indkomst, er der jo også mulighed for at få 60-75 pct. af stigningen dækket via boligstøtte.

Lad os nu lige tage den lidt med ro og få det her regnet igennem under udvalgsbehandlingen, hvor der bliver mulighed for at stille masser af tekniske spørgsmål, der kan regnes igennem med forskellige forudsætninger.

(Kort bemærkning).

Lars Kramer Mikkelsen (S):

Det vil jeg selvfølgelig gerne kvittere for. Jeg synes, det er glimrende, at ministeren nu griber ind og forsøger at dæmpe gemytterne i forbindelse med debatten om huslejestigningerne. Det et vi da glade for, for det er det, der gør os bekymrede. Og det er jeg sikker på også har gjort lejerne i de her byfornyelsesområder voldsomt bekymrede. Så jeg synes, det er flot nok, at ministeren griber ind og siger, at det bliver vi nødt til at se på. Vi stiller gerne med nogle af de udkast til beregninger, som vi har fået.

Men jeg er nødsaget til at sige, at det altså ikke er os, der slynger om os med huslejestigninger. Det gør ministeren sådan set i det lovforslag, som han har fremsat, og det er det, der har bekymret os, og det er i virkeligheden det, der har bragt vores sind i kog. Og det tror jeg gælder en ganske stor del af de danske lejere, som før valget har lyttet til råd og vejledning, var jeg lige ved at sige, inden de skulle stemme, både fra den nuværende statsminister og fra andre: Lejerne kunne trygt stemme på V og K. Det skal jeg lige love for!

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg synes, det er positivt, at ministeren går ind i debatten med et tilsagn om, at vi skal have regnet de konsekvenser meget omhyggeligt igennem. Men det kan godt overraske mig lidt, at der kommer sådan en melding fra ministeren, for den kritik, som vi har fremført, har vi jo fremført på basis af de tal, som fremgår af ministerens lovforslag, og de er ubehageligt enkle og klare i teksten.

Nu siger ministeren så, at det ikke er så slemt, og vi skal få at se i udvalget, at det er ikke så slemt. Det kan man altså ikke læse ud af lovforslaget. Det havde måske været klogt af ministeren, hvis det, ministeren nu siger, er rigtig, at man så havde gjort noget ud af at belyse disse konsekvenser noget mere, men o.k., det har man så ikke.

Så vil jeg bare spørge ministeren: Hvis det nu viser sig, at der alligevel er tale om meget betydelige huslejestigninger – det er altså det indtryk, man får, når man læser tallene, anderledes er det ikke – skal ministerens ord så fortolkes sådan, at regeringen er indstillet på, at lovforslaget selvfølgelig må ændres?

(Kort bemærkning).

Lissa Mathiasen (S):

Jeg vil også godt kvittere for, at vi under udvalgsarbejdet får lavet adskillige regnestykker, det synes jeg er godt.

Jeg vil omvendt også godt sige, at det altså ikke er nok, for selv om det selvfølgelig ikke er rart at få en debat her i salen, for åben skærm også, hvor det sort på hvidt bliver påvist, at man fra regeringens side laver et eklatant løftebrud over for lejerne, er det ikke sådan, at ministeren eller regeringen skal tro, at vi har tænkt os, fordi vi får nogle udregninger under udvalgsarbejdet, at det så ikke skal komme for dagens lys. Lejerne og den danske befolkning skal selvfølgelig også have mulighed for at finde ud af, hvad det er for et løftebrud, der rent faktisk finder sted.

Der blev givet klare signaler før valgkampen i november 2001 og senest i februar i år, så jeg synes i den grad, at befolkningen også har krav på at få det at vide. Det er grunden til, at jeg har taget det frem i dag, for det er dybt, dybt alvorligt for de mennesker, det går ud over.

Kl. 18.25

Tredje næstformand (Kaj Ikast):

Så går vi videre i ordførerrækken.

Knud Erik Kirkegaard (KF):

Da den konservative ordfører, fru Carina Christensen, ikke kan være til stede i dag, skal jeg på hendes vegne sige følgende:

I Det Konservative Folkeparti ser vi meget positivt på den reform af byfornyelsen, regeringen her lægger op til. Først og fremmest hilser vi det velkommen, at man nu skaber et langt en-

lere og mere moderne regelgrundlag, som vil gøre det lettere og mere fleksibelt for kommuner og borgere at gennemføre en byfornyelse. Ikke mindst er det positivt, at ejeren af en ejendom fremover vil kunne nøjes med at anvende ét regelsæt, da lejelovgivningens regler fremover også finder anvendelse, når arbejderne gennemføres efter byfornyelsesloven.

Et andet godt tiltag er, at ordningen med aftalt boligforbedring ophører som en selvstændig ordning og i stedet indarbejdes i den almindelige bygningsfornyelse.

Med forslagene lægges der også op til en modernisering af byfornyelsen, som reducerer den offentlige støtteindsats og forøger den private egenfinansiering. Regeringen vil samtidig i fremtiden koncentrere den offentlige støtte mod de dårligste og de svageste områder, og vi er enige i den prioritering. Det vil også øge de private bygningssejeres incitament til bygningsfornyelse, når kommunen samtidig gør en indsats for at løfte områdets fysiske og sociale miljø.

Som noget nyt vil støtten fremover grundlæggende blive udformet som et tilbud. Ejeren vil få mulighed for at søge tilskud til at gennemføre byfornyelse og ikke som tidligere blive stillet over for et offentligt krav om byfornyelse. Det vil være ejerens opgave at forbedre og vedligeholde sin ejendom, og kommunen skal så efter forhandling med ejeren kunne indgå aftale om et offentligt tilskud til nærmere aftalte arbejder på ejendommen. Også dette vil øge ejerens motivation for selv at finansiere byfornyelsesarbejder, ikke mindst fordi støtten fremover ikke længere vil være givet på forhånd.

Forslaget betyder også, at de særlige regler for huslejeafståelse i byfornyelsesloven afskaffes, og at lejelovens almindelige regler fremover anvendes som udgangspunkt for lejefast-sættelsen i udlejningsboliger. Fra konservativ side ser vi positivt på, at man hermed stiller lejere i de forskellige typer ejendomme lige. Vi er også tilfredse med, at kommunerne som kompensation for eventuelle huslejestigninger vil kunne yde en særlig indfasningsstøtte over 10 år.

Regeringen har indgået en aftale med Dansk Folkeparti, Det Radikale Venstre og Kristendemokraterne om denne reform. Vi er glade for, at der står mange partier bag aftalen, og vi kan hermed give vores tilslutning til disse lovforslag.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Da hr. Knud Erik Kirkegaard ikke er ordfører på området til daglig, skal jeg nøjes med et helt principielt spørgsmål, som jeg til gengæld synes er væsentligt.

Spørgsmålet bygger på, at Det Konservative Folkeparti jo i modsætning til Venstre ikke er et liberalistisk parti, men netop et konservativt parti, og derfor ligger det ikke i de konservative rødder, at man absolut skal lade markedskræfterne bestemme alt, herunder store huslejestigninger. Man må godt tage f.eks. sociale hensyn, og det ligger ikke i det liberalistiske partis tankegang. Man kom godt nok til at love det i valgkampen, men det ligger ligesom ikke i blodet.

Derfor undrer det mig, at Det Konservative Folkeparti med sit anderledes udgangspunkt for social tankegang tilslutter sig en lovgivning, der jo er asocial i sin virkning og forrykker den sociale balance her i samfundet voldsomt.

(Kort bemærkning).

Lars Kramer Mikkelsen (S):

Jeg ved ikke, om jeg skal beklage, men hr. Knud Erik Kirkegaard er jo en trænet parlamentariker, og jeg vil næsten sige, at han formentlig er mere vant til det her, end jeg er. Derfor vil jeg tillade mig at stille et spørgsmål, men jeg skal gøre det meget generelt og ikke bore så meget i det faktuelle.

Kl. 18.30

Arbejderbevægelsens Erhvervsråd vurderer, at forslaget ikke kun vil føre til besparelsen på de 215 mio. kr., men i virkeligheden til reduktioner på op til 400 mio. kr. med deraf afledte følger, bl.a. stigende arbejdsløshed. Nu har regeringen jo udtrykt, at arbejdsløsheden i virkeligheden ikke er noget, der bekymrer regeringen voldsomt, men noget, man ser på, hvis det bliver slemt. Er det noget, der bekymrer De Konservative, når man kan se en voldsom stigning i arbejdsløsheden som følge af forslaget her?

(Kort bemærkning).

Knud Erik Kirkegaard (KF):

Jeg er da glad for, at hr. Keld Albrechtsen har læst den politiske historie og har forstået, at vi i Det Konservative Folkeparti også har en social profil.

I forbindelse med de lovforslag, vi behandler her, kan jeg berolige hr. Keld Albrechtsen. Vi har ingen problemer med vores sociale profil i for-

bindelse med disse lovforslag. Det er jo sådan, at lejelovens almindelige beskyttelsesregler er gældende, så der er altså ikke noget med, at lejerne falder ned i et sort hul, sådan som hr. Keld Albrechtsen forsøger at fremstille det.

Så siger hr. Lars Kramer Mikkelsen, at Arbejderbevægelsens Erhvervsråd – og dem kan man selvfølgelig altid stole på, de har jo ingen tilknytning til hr. Lars Kramer Mikkelsens parti, så vidt jeg har forstået, eller har de? – har lavet nogle prognoser over provenuvirkningerne af forslagene. Det synes jeg der er al mulig lejlighed til at dykke ned i under udvalgsbehandlingen. Jeg er i hvert fald ikke i stand til på 2 minutter at kunne kaste mig ud i en sådan prognose. Men stigende arbejdsløshed foreligger der ikke nogen form for dokumentation for, ikke mindst under hensyntagen til, at de midler, der måtte blive sparet som følge af ordningen, jo ikke forsvinder i et eller andet dybt, mørkt hul, men bliver anvendt på andre områder inden for det offentlige, hvor der så vil være en stigende beskæftigelse.

(Kort bemærkning).

Lars Kramer Mikkelsen (S):

Nu var det økonomi- og erhvervsministeren, der egentlig gav mig stikordet, så nu kan jeg tillade mig at bruge det. Det kan være, pengene skal gå til nogle motorveje, der skal bygges et eller andet sted oppe i det nordjyske, jeg ved det ikke.

Men så vil jeg sige: Ja, man kan stole på Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, og det kan man sandelig også på mig. Men problemet er, at man ikke kan stole på statsministeren, og det, der i virkeligheden var mit ønske, var at få at vide, om man kan stole på De Konservative. Jeg stoler sådan set ofte på økonomi- og erhvervsministeren, men kan man generelt stole på De Konservative, i denne forbindelse med hensyn til indsatsen over for arbejdsløsheden?

Huslejedannelsen er altså ikke noget problem. Det gør ikke noget, at folk får massive huslejestigninger, og at de får frataget deres varetøret i forbindelse med byfornyelse. Den utryghed, der vil opstå hos lejerne på grund af denne nye byfornyelseslov, er ikke noget, der umiddelbart bekymrer De Konservative. Jeg erkender, at her er jeg tæt på at komme ind i substansen af lovforslaget, men det med varetøret og huslejestigninger tror jeg godt hr. Knud Erik Kirkegaard kan svare på.

(Kort bemærkning).

Knud Erik Kirkegaard (KF):

Ja, det er da rigtigt, at der er truffet beslutning om flere motorveje i Nordjylland, og jeg tror i øvrigt, at hr. Lars Kramer Mikkelsens parti har været med i de aftaler. Men så vidt jeg har forstået, er arbejdet udført, så det er nok ikke her, de nye midler bliver kanaliseret hen, men til andre udmærkede formål.

Så må jeg igen sige, at med hensyn til den voldsomme sociale bekymring, der bliver givet udtryk for af Folketingets mørkemænd, må man altså tænde sandhedens lysende fakkell og sige: Der er stadig tale om de ganske almindelige beskyttelsesregler i den almindelige lejelovgivning, og de er såmænd slet ikke så dårlige endda.

(Kort bemærkning).

Lars Kramer Mikkelsen (S):

Der bliver talt om de almindelige beskyttelsesregler, men der er jo en forskel. Der er for det første tale om større huslejestigninger, end der typisk er tale om i medfør af lejeloven, så derfor er der tale om massive huslejestigninger.

Ministeren har grebet ind og har sagt, at vi må se nogle beregninger i udvalgsarbejdet, og det er vi selvfølgelig meget tilfredse med. Det tog måske lidt tid, før økonomi- og erhvervsministeren gik ind i debatten og sagde det, men vi er glade for det løfte. Men det, som bekymrer mig, er den lethed, hvormed man hos Venstre og De Konservative tager på disse massive huslejestigninger, som statsministeren lovede i valgkampen, at folk ikke ville få.

Kl. 18.35

(Kort bemærkning).

Knud Erik Kirkegaard (KF):

Til hr. Lars Kramer Mikkelsen: Der er altså noget, jeg ikke kan forstå. Hr. Lars Kramer Mikkelsen er voldsomt utilfreds med de almindelige beskyttelsesregler i lejelovgivningen, men vi har haft socialdemokratisk dominerede regeringer i årevis, næsten i et helt årti, også med socialdemokratiske boligministre, og hvornår har man fremsat forslag om at ændre de beskyttelsesregler i positiv retning? Hvornår har man gjort det? Mig bekendt overhovedet ikke, og heller ikke efter regeringsskiftet, så vidt jeg har forstået. Derfor er det dybt uforståeligt, at hr. Lars Kramer Mikkelsen bliver ved med at køre frem med den melodi, når han ikke har noget at have den i.

(Kort bemærkning).

Lissa Mathiasen (S):

Jeg er nødt til at fortælle hr. Knud Erik Kirkegaard, at der er en god grund til det.

Da den socialdemokratiske ledede regering i 1982 fik vedtaget den oprindelige byfornyelseslov, var det netop et forsøg på at få en byfornyelseslov, som reelt gav lejerne nogle rettigheder og reelt gav lejerne nogle muligheder for at kunne blive boende i de ejendomme, der blev byfornyet, og det fik de med den lov. Jeg ved godt, at fra borgerlig side, også fra konservativ side, brød man sig ikke om det, fordi man ikke syntes, det var nødvendigt.

Nu har vi set over en lang årrække, hvor godt loven har fungeret, og nu kommer man med et forslag, hvor man er parat til at smadre den balance, der har været mellem ejere og lejere i kraft af, at lejerne har haft vetoretten. Men føler man trods alt ikke fra konservativ side, at det er et problem, at lejerne nu pludselig får fjernet deres rettigheder, fordi de ikke kan sige fra, når der kommer store, massive huslejestigninger?

Der er nok en god grund til, at folk bor i de ringe boliger, nemlig at de ikke har råd til at bo et bedre sted. Er det rimeligt over for dem at sige: I kan ikke sige fra, men nu hæver vi huslejen? Finder man fra konservativ side virkelig, at det er rimeligt?

(Kort bemærkning).

Knud Erik Kirkegaard (KF):

Jeg skal blot gentage, hvad jeg har sagt til andre ordførere: Lejerne er beskyttet af den almindelige lejelovgivnings regler i disse tilfælde. Det er ikke sådan, at man kun kan blive udsat for bygningsrenovering i medfør af byfornyelseslovgivningen, og derfor er der selvfølgelig et regelsæt om beskyttelse af lejere, og de er fortsat gældende. Det er stadig sådan.

Jeg savner svar på spørgsmålet om, hvornår Socialdemokraterne har stillet forslag om, at disse regler skulle forbedres, og det kan fru Lissa Mathiasen givetvis ikke give noget svar på, selv om jeg godt kan se, at hun har bedt om ordet for endnu en kort bemærkning.

(Kort bemærkning).

Lissa Mathiasen (S):

1) Det var Socialdemokraterne, der under en socialdemokratisk ledet regering i 1982 sikrede lejerne deres rettigheder i forbindelse med byfornyelse sammen med et flertal – ikke med borgerlige stemmer, men med et alternativt flertal. 2)

Vi har i de sidste par år set noget om lejelovens brug, som vi ikke synes er godt, og derfor har jeg for få dage siden indleveret et forslag, fordi vi mener, at den spekulation, vi har set foråret og sommeren over, ikke er af det gode.

Man kan da ikke begynde at sammenligne lejeloven og en byfornyelseslov. Der er en god grund til, at vi netop har en speciel byfornyelseslov, for når der er tale om store forbedringer, store ombygninger, er der brug for en særlig lov for at beskytte lejerne og give nogle redskaber til, at byfornyelsen kan fungere, og det er det, man fjerner her.

(Kort bemærkning).

Knud Erik Kirkegaard (KF):

Jeg forstår egentlig ikke, hvorfor fru Lissa Mathiasen bad om ordet endnu en gang, for hun sagde jo blot det samme, som hun har sagt tidligere, bare med lidt andre ord. Derfor kan jeg svare ved igen at henvise til lejelovens almindelige beskyttelsesregler, som Socialdemokraterne hidtil har været tilfredse med.

Tredje næstformand (Kaj Ikast):

Hr. Morten Homann som ordfører.

Morten Homann (SF):

Dette lovforslag, som er en udmøntning af aftalen mellem regeringen, Dansk Folkeparti, Kristendemokraterne og Det Radikale Venstre, er det tredje trin af en bevægelse, som begyndte ved regeringsskiftet, nemlig en voldsom beskæring af investeringerne i byfornyelsen. Vi er nu nede i noget, der ligger på et sted mellem en tredjedel og en fjerdedel af det niveau, vi var på for bare 2 år siden.

Kl. 18.40

Det er selvfølgelig ikke gået sporphøjt hen over landskabet. Det betyder bl.a., at der er mange af de mennesker, som bor i de over 100.000 boliger uden de mest basale fornødenheder, som må se langt efter, at der bliver byfornyset.

Det er også gået ud over beskæftigelsen. Der er folk, som er blevet arbejdsløse, og vi kan nu også her med fase tre i nedskæringerne se frem til, at arbejdsløsheden stiger yderligere på grund af den her nedskæringspolitik.

Så alene hvis man kigger på rammerne, er det her et problematisk forslag. Der er selvfølgelig ikke noget gudgivet i, at byfornyelsen skal ligge på et helt bestemt niveau, og at det ikke kan justeres, men når man skærer det ned til et sted

mellem en tredjedel og en fjerdedel, så giver det sig selv, at så er det en helt, helt anden form for byfornyelse og et helt andet niveau, vi snakker om.

Men som vi også har været inde på i debatten, er der altså flere elementer, som yderligere trækker i den forkerte retning i det her forslag. For det første forsvinder den indflydelse, som lejerne hidtil har haft. Den vetoret, man har haft, som har været basis for en dialog mellem udlejer og lejer – begge parter har haft en nødbremse – forsvinder.

Det betyder, at man bl.a. vil få flere konflikter omkring det her spørgsmål, men altså også, at der er langt flere lejere, som vil blive presset ud i en situation, hvor de må acceptere en byfornyelse, som de ikke ønsker, som de ikke kan betale, eller som de på andre måder vil blive ramt af.

Man indfører også et nyt husleje-loft for byfornyelsen. Det betyder, at man kan se frem til væsentlig højere huslejer, når der så endelig bliver gennemført byfornyelsesprojekter. Og oven i hatten bliver der mindre hjælp til at betale den husleje, som man så står over for at skulle betale.

Det synes jeg er værd at opholde sig lidt ved, for den indfasningsstøtte, man så giver til erstatning for den særlige byfornyelsesboligsikring, er jo for det første på et lavere niveau, og for det andet er det op til en frivillig kommunal beslutning, om man vil yde den. Det skal jo ses i forhold til, at vi har haft en regering, som år for år massivt har skåret ned på den kommunale økonomi.

Derfor har vi kommuner, som må spare på de helt basale velfærdsydelser: skoler, daginstitutioner osv., for at få økonomien til at hænge sammen. Og så er det altså temmelig naivt at forestille sig, at der vil blive mange penge til at hjælpe lejere, som bliver ramt af store huslejestigninger som følge af den her byfornyelseslov.

Endelig er det betænkeligt, at man ikke længere har mulighed for med hensyn til ejendomme, hvor ejeren eller udlejeren lader stå til, ejendomme, som forfalder, og som er i en helt urimelig vedligeholdelsesstandard, og som ejeren ikke tager initiativ til at forbedre, at sætte ejeren stolen for døren og sige: Nu skal der altså byfornyes!

Så det, man får ud af det her, er, at der bliver mindre byfornyelse, man får højere huslejer, man får ingen lejerindflydelse på det, og man får sidst, men ikke mindst nogle bedre muligheder for at spekulere i kreative byfornyelsesprojekter.

Der er ingen af de fire formål, som vi ønsker at støtte i SF, og derfor vil vi ikke støtte de to foreliggende forslag.

(Kort bemærkning).

Ulrik Kragh (V):

Det er jo en ærlig sag, at SF ønsker at prioritere penge anderledes, end regeringen gør.

Nu er det jo således, at der, ikke i forbindelse med denne finanslov, men den forrige finanslov, var en væsentlig omprioritering, hvor vi fik fokus på at få bygget en masse nye boliger. Det er jo også noget af det, der skal ses i den sammenhæng, når man nu tager den samlede reduktion i rammen.

Men når det nu er sådan, at vi bruger færre penge – det kan man jo se i finanslovsforslaget og af det, der bliver vedtaget – er det så ikke relevant, at vi får mere effekt af de penge, der bruges? Er det ikke relevant, at den byfornyelseslov, vi får efter denne reform, bliver mere enkel, bliver mere ubureaukratisk, således at vi får mere for pengene? Er det ikke relevant? Nå, det kan godt være, det ikke er relevant i SF-optikken. Det er i hvert fald relevant i borgerlig optik.

Med hensyn til den lejerbeskyttelse og de problemstillinger, som hr. Morten Homann opstiller, er lejerbeskyttelse ved renovering, også når det ikke er byfornyelse, ikke tilstrækkelig, når vi taler renovering i andre tilfælde end byfornyelse, når vi taler genhusning, og når vi taler vetoret? Der er jo en fuldstændig ensretning af reglerne i det reformforslag, vi står med her, sammenlignet med lejelovgivningen.

Kl. 18.45

(Kort bemærkning).

Morten Homann (SF):

Jeg vil sige, at jeg må give hr. Ulrik Kragh ret i, at hr. Ulrik Kragh står med et problem. Hvad skal man dog stille op, hvordan skal man sikre, at man overhovedet får noget for den gode fjerdedel af byfornyelsesbudgettet, man har tilbage? Det har hr. Ulrik Kragh fuldstændig ret i. Så må jeg sige, at jeg omvendt ikke synes, at hr. Ulrik Kragh slipper så godt fra det. Det er et spørgsmål om at prioritere, så man faktisk får mere ud af sine penge.

Med det foreliggende forslag bliver det nemmere for de private udlejere at spekulere i, hvordan man får noget ud af byfornyelseskasserne. Man kan vælte en større del af omkostningerne over på lejerne. Man mister muligheden for, at

man som kommune kan gå ind og sige: Her har vi altså en ejendom, som der er brug for bliver byfornyet, og en ejer, som ikke lever op til sine forpligtelser. Der er det ikke længere muligt at sætte ejeren stolen for døren.

Hvis man skal se på, hvad det er for nogle håndtag, hr. Ulrik Kragh har fundet for bare desperat at få et eller andet ud af den fjerdedel af budgettet, han har tilbage, så synes jeg, det er meget sølle. Jeg synes ikke, der er noget i det her forslag, der tyder på, at man får mere byfornyelse og mere effektivitet ud af pengene. Tværtimod synes jeg, at det tyder på, at man måske endda får endnu mindre ud af den fjerdedel af budgettet, man har tilbage.

(Kort bemærkning).

Lissa Mathiasen (S):

Jeg kunne godt tænke mig at spørge, om SF's ordfører er enig i følgende, som en ikke helt tilfældig person har sagt her i Folketinget den 18. marts 1980. Jeg vil godt citere. Der står:

»Jeg vil godt rent indledningsvis slå fast, at venstre mener, at byfornyelse som princip er en god og rigtig ting. Det er på tide at gøre op med »brug og smid væk«-filosofien i boligpolitikken. Det er samfundsøkonomisk mere fordelagtigt at bevare og forbedre den bestående bebyggelse fremfor bare at rive ned og bygge nyt. For det første er det billigere at udnytte den eksisterende infrastruktur fremfor at skulle opbygge en ny. For det andet er modernisering og vedligeholdelse mindre belastende for betalingsbalancen, end nybyggeriet er det. For det tredje giver en given investering i byfornyelse mere beskæftigelse end den samme investering i nybyggeri. For det fjerde sikrer byfornyelsen af de ældre bykvarterer en bedre befolkningsfordeling i de større byers boligområder. For det femte vil en byfornyelse sænke forbruget af landbrugsjord til byudvikling. For det sjette kan en rigtigt gennemført byfornyelse skabe et bedre bøliljø end den betonslum, der er vokset op i kølvandet af tidligere tiders totalsaneringer.«

Sagt af hr. Anders Fogh Rasmussen den 18. marts 1980.

Er man ikke enig i SF i, at det faktisk var nogle kloge betragtninger, man på et tidligere tidspunkt havde fra Venstres side?

Tredje næstformand (Kaj Ikast):

Ja, det var til hr. Morten Homann. Der kan ikke stilles spørgsmål til andre.

(Kort bemærkning).

Ulrik Kragh (V):

Når hr. Morten Homann svarer på det foregående spørgsmål, kan han jo samtidig også svare på, hvor mange tusind lejligheder der er renoveret siden da, og hvordan det danske boligmarked har ændret sig, og hvordan vedligeholdelsesstandarder har ændret sig siden 1980.

(Kort bemærkning).

Morten Homann (SF):

Jeg synes, det lød som et fornuftigt synspunkt, som man måske i den nuværende folketingsgruppe hos partiet Venstre kunne studere lidt nærmere, for mange af de pointer holder jo stadig væk vand i dag. Og selvfølgelig har hr. Ulrik Kragh ret i, at der er gennemført meget byfornyelse i mellemtiden. Der er mange ting, som er lykkedes som konsekvens af den holdning, som blev refereret lige før, som konsekvens af, at man så behovet for at prioritere byfornyelsen.

Det betyder ikke, at opgaven er løst. Der er stadig væk mere end 100.000 boliger, som mangler basale fornødheder – toilet, bad, centralvarme, ordentlig isolering osv. – og det vil sige, at opgaven ikke er slut. Det kan godt være, at man synes, at nu må nok være nok, men det betyder altså, at der er mere end 100.000 mennesker, som – takket være Venstre, Dansk Folkeparti og Det Radikale Venstre – må finde sig i at leve i de her boliger, som ikke lever op til en tidssvarende standard.

Så opgaven er altså ikke slut endnu, og de argumenter fra den nuværende statsminister synes jeg absolut stadig væk holder vand.

Tredje næstformand (Kaj Ikast):

Så er det hr. Niels Helveg Petersen som ordfører.

Niels Helveg Petersen (RV):

Venstres ordfører, hr. Ulrik Kragh, sagde tidligere i debatten, at der er mange, der jo kunne glæde sig over en skattelettelse fra den 1. januar. Jeg skal ikke indlede en stor skattediskussion. Jeg vil bare gøre opmærksom på, at jeg ikke er særlig imponeret af skattelettelser, der gennemføres på bekostning af soliditeten i statsfinanserne, og som er ufinansierede. Det er forholdsvis nemt at hitte ud af.

Kl. 18.50

Lad mig så dernæst sige som indledning til diskussionen, at byfornyelse i allerhøjeste grad har Det Radikale Venstres sympati, også i forbindelse af nogle af de synspunkter, som hr. An-

ders Fogh Rasmussen i øvrigt var citeret for, selv om hensynet netop til betalingsbalancen på dette tidspunkt er langt, langt mindre eller rettere ikke er særlig væsentligt på nuværende tidspunkt med det overskud, der er.

Så vi nærmer os altså diskussionen om byfornyelse med en sympati for byfornyelse. Og jeg synes, vi i årenes løb har set mange fremragende eksempler i vore byer på gennemført byfornyelse.

Det Radikale Venstre kan alligevel støtte forslaget, som er et led i en delaftale om finansloven, der betyder, at byfornyesudgifterne reduceres med ca. 200 mio. kr. Provenuet anvendes – det er den delaftale, vi indgik – til delvis finansiering af en stor satsning på forbedring af jernbanerne. Der gennemføres en hårdt tiltrængt forbedring af jernbanerne til gavn for tusinder og atter tusinder af mennesker, som til daglig er afhængige af ordentlig jernbanetransport.

Dette er altså en del af en aftale, hvor jeg vil sige, at denne byfornyesandel såmænd var blevet gennemført alligevel.

Dernæst er vi tilfredse med, at der i byfornyeslovgivningen nu gennemføres en forenkling. De nuværende regler er ganske komplicerede og trænger til at blive gået igennem. Og jeg synes, der er en række ændringer på forenklingssiden her, som er sympatiske. Dog kan jeg ikke lade være med at trække lidt på smilebåndet, når jeg ser, at en stor forenklingssindsats fører til, at der skal lovgives i 110 paragraffer. Mere forenklet er det altså ikke.

Kritikpunkterne omkring det nuværende forslag, som det ligger, vil jeg gerne gøre nogle bemærkninger til. Først det med vetoretten. Når man ser nærmere på, hvordan vetoretten i dag fungerer i praksis, så vil man opdage, at vetoretten i dag i vid udstrækning er gennemhullet eller udhulet, for hvis der samtidig med en byfornyelse gennemføres aftalt forbedring, så gælder den ikke.

Derfor har det ikke været svært i nogle tilfælde for ejerne at komme uden om vetoretten. Det er sagens realitet. Sådan har det fungeret i det daglige. Den nuværende vetoret er lidt af en skueret. Det har den i hvert fald vist sig at være det i en del tilfælde.

Det er jo rigtigt nok, at der så til gengæld sker det, at der i stedet for vetorettens ophævelse sker en, jeg vil ikke sige ligestilling, jeg vil hellere sige sidestilling med de regler, der gælder i andre tilfælde.

Fordelingsvirkningen har været inde i billedet. For det første må man altså sige, at 200 mio. kr. i den samlede fordelingspolitik er så marginalt, at det næppe kan måles. Dernæst skal det altså også ses i sammenhæng med, hvad penge i øvrigt bruges til. Og endelig er det jo også i hele lovforslaget anført, at pengene skal bruges til de dårligste eller svageste områder. Det har også en fordelingsvirkning, som jeg i øvrigt under udvalgsarbejdet er meget interesseret i at vi får afdækket, for netop denne side af forslaget synes jeg er interessant og rigtig, at pengene bruges, hvor behovet er størst.

Hr. Kramer Mikkelsen har fremført beskæftigelses synspunkter flere gange. Der er altså også en beskæftigelsesvirkning i investeringer i jernbaner. Der er også en beskæftigelsesvirkning i det, hvis dette lovforslag medfører, at private midler i større omfang kommer til byfornyelse.

Det er en stor lovgivning, vi står med her. Boligudvalget får travlt. Vi har brug for at få belyst huslejeudviklingen i byfornyede ejendomme efter gammel lov og efter ny lov. Vi har i allerhøjeste grad brug for også at få belyst, hvordan indfasningsstøtten kommer til at fungere. Og som nævnt er vi endelig meget interesserede også i at se på, hvordan vi sikrer, at det også er de svageste og dårligste områder, der vil blive omfattet af byfornyelsen.

(Kort bemærkning).

Morten Homann (SF):

Nu har jeg ikke siddet så længe i Folketinget, som hr. Niels Helveg Petersen, men jeg vil sige, at i de par år, jeg har siddet herinde, erindringer jeg ikke, at jeg har hørt et så defensivt indlæg fra en part i en aftale.

Jeg kan så godt forstå det – det skal siges – for hvis jeg var den radikale ordfører, så ville jeg heller ikke være så stolt af det, jeg havde lavet. Jeg ville også sørge for at komme af med forbeholdene i den aftale. Men hvis vi skærer ind til benet, drejer det sig jo ikke bare om at finde de godt 200 mio. kr. Det drejer sig også om nogle indholdsmæssige ændringer, som Det Radikale Venstre aktivt har sagt ja til.

Kl. 18.55

Jeg kan ikke genkende den beskrivelse, hr. Niels Helveg Petersen giver af veto retten. Veto retten har faktisk i mange henseender været det magtmiddel, der har gjort, at udlejere og lejere har kunnet stå ligeværdigt over for hinanden og lave nogle aftaler, bl.a. om boligforbedring. Jeg kan heller ikke genkende det billede, som hr.

Niels Helveg Petersen tegner af huslejevirkningen af forslaget. Det er jo klart, at hvis man indfører et nyt lejeloft og giver et mindre tilskud til at indfase lejen, vil resultatet blive en højere husleje for de mennesker, det går ud over, og de 200 mio. kr., det drejer sig om, bliver jo ikke givet til hele den danske befolkning. De bliver tildelt de få lejere, som skal lægge ryg til.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Hr. Niels Helveg Petersen bruger den undskyldning for at deltage i det her, at der skulle findes nogle penge til jernbanerne. Men den triste kendsgerning er jo, at der var en trafikminister, der tog nogle penge fra Banestyrelsen, og så skulle han finde nogle andre penge at putte ned i det hul, så derfor har det ikke noget med jernbanerne at gøre. Det er for at løse et problem, trafikministeren har skabt i Banestyrelsens kasse.

Hvorfor i alverden skal Det Radikale Venstre påtage sig ansvaret for at løse det problem, som regeringen har skabt ved netop den uansvarlige omgang med statens midler, som hr. Niels Helveg Petersen ellers så udmærket har kritiseret regeringen for? Hvorfor i alverden skal Det Radikale Venstre hjælpe til i lige nøjagtig den sag? Det er da helt utroligt, og jeg ved altså ikke, om hr. Niels Helveg Petersen kan forklare det.

Så siger hr. Niels Helveg Petersen, at 200 mio. kr. kan jo næppe måles, det er så lidt. Men hvis det giver sig udslag i en ekstra huslejestigning på 1.000 kr. om måneden, kan det så ikke måles af den enkelte beboer?

(Kort bemærkning).

Lars Kramer Mikkelsen (S):

Jeg tror, det på engelsk hedder those were the days.

Kan hr. Niels Helveg Petersen huske dengang i 1993, da SR-regeringen lavede kickstarten af økonomien med 3 mia. kr. til byfornyelse for at få gang i beskæftigelsen? Beskæftigelseseffekten var stor, vi fik 200.000 mennesker i arbejde i SR-regeringens tid, bl.a. ved at bruge penge på byggeri og byfornyelse og selvfølgelig også andre anlægsopgaver.

Men her er argumentationen ikke at gavne beskæftigelsen. Ifølge Arbejderbevægelsens Erhvervsråd kommer der faktisk flere arbejdsløse ud af det, og jeg forventer selvfølgelig, at Arbejderbevægelsens Erhvervsråd kan finde ud af det, for de har lavet beregninger i årevis. Jeg er

ret sikker på, at de også har regnet ud, at der selvfølgelig kan sættes nogle andre ting i gang for de penge, sådan som hr. Niels Helveg Petersen også var inde på, men hvis det bare drejer sig om at skaffe finansiering af den aftale, som Det Radikale Venstre har indgået, hvorfor skal man så fjerne lejernes vetoret og en række andre ting?

Vetoretten er udhulet ved aftalen om boligforbedring, siger hr. Niels Helveg Petersen. Jamen når lejere og ejere har lavet en aftale, er det jo sådan set ikke afgørende, at vetoretten er til stede.

(Kort bemærkning).

Niels Helveg Petersen (RV):

Til hr. Homann vil jeg sige, at jeg kunne ikke drømme om at bestride, at denne omlægning af anvendelsen af midlerne fører til, at lejerne skal betale en større andel af byfornyelsen; det fremgår fuldstændig soleklart af bemærkningerne til lovforslaget. Men jeg vil gerne kvittere for ministerens tilsagn om, at man selvfølgelig i udvalgsarbejdet nøje vil se på, hvilket niveau af huslejestigninger det fører til.

Hr. Keld Albrechtsen accepterer ikke den sammenkædning, som Det Radikale Venstre har foretaget mellem jernbaneforliget og finansieringen af byfornyelsen, men det gør vi altså. Det er Det Radikale Venstres valg, og jeg mener, vi gjorde et rigtigt valg.

Kl. 19.00

Lad mig så sige om beskæftigelsen, at jeg husker godt de dage, da der var brug for at knække kurven. Der var brug for at give økonomien et virkeligt spark, og her var gennemførelsen af byfornyelse jo meget effektiv. Men det var en anden situation, vi var i dengang. Jeg ser med glæde tilbage på, at vi brugte pengene på fornuftig byfornyelse i den situation, men det roker ikke ved, at det nuværende regelsæt for byfornyelsen trænger til at blive gennemgået og at blive forenklet og moderniseret, og det indeholder lovforslaget jo også forslag om.

(Kort bemærkning).

Morten Homann (SF):

Det bliver jo ikke mindre defensivt, og det ender vel med, at hr. Niels Helveg Petersen på et tidspunkt må sige undskyld i sin besvarelse af de korte bemærkninger, for der er godt nok ikke meget at være stolt af.

Hr. Niels Helveg Petersen bliver ved med at vende tilbage til, at i hvert fald kan dette her

bruges til at skaffe nogle penge, som kan bruges i Trafikministeriets regi. Vi kan altid vende tilbage til, om de i virkeligheden bliver brugt til noget derovre, men lad det nu ligge.

Jeg vil godt spørge hr. Niels Helveg Petersen rent positivt: Hvad er gevinsten for Det Radikale Venstres politik? Hvad er gevinsten for Det Radikale Venstre, ved at der nu bliver højere huslejer i byfornyede byggeri? Hvad er gevinsten set med De Radikales øjne, ved at lejerne nu mister den indflydelse, der ligger i at have vetoret i forbindelse med byfornyelse? Det Radikale Venstre må vel have nogle positive argumenter for at gå med i denne aftale, bortset fra at der skal findes nogle penge til at lappe nogle huller hos trafikministeren.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg vil godt spørge hr. Niels Helveg Petersen om den sammenhæng, forslaget indgår i.

Som hr. Niels Helveg Petersen konstaterer, er Enhedslisten og Det Radikale Venstre ikke enige, men Enhedslisten vil alligevel godt prøve at forstå Det Radikale Venstres gerninger, også fordi vi håber, at vi på andre områder stadig kan samarbejde med Det Radikale Venstre fremover.

Det undrer mig, at man nu står i en situation, hvor man ved, at man ikke får mere jernbane ved at tage de penge fra byfornyelsen. Ingen regering kunne være sluppet af sted med at lave mindre jernbane end det, der ligger i aftalen, for så kunne togene jo ikke køre, så Det Radikale Venstre havde overhovedet ikke behøvet at røre en finger eller betale så meget som en krone. Men nettoresultatet er, at Det Radikale Venstre ingenting har opnået, men har betalt med 200 mio. kr., som skulle gå til byfornyelse. Det er da en dårlig handel, og det er bare det, jeg gør opmærksom på.

(Kort bemærkning).

Lars Kramer Mikkelsen (S):

Dengang i 1993 i SR-regeringens glørværdige dage var der behov for at få sat gang i beskæftigelsen med de 3 mia. kr. til byfornyelsen.

I dag kan en af aviserne fortælle, at der er kommet 50.000 færre i beskæftigelse og 10.000 flere på overførselsindkomst under denne regering. Mit tal ville have været, at der er i alt fald 40.000 flere ledige, og jeg vil sige, at det er ikke fair at sige til de mennesker, at i virkeligheden vil vi gerne give jer en håndsrekning og få gang i beskæftigelsen igen, når man kunne have an-

vendt midlerne rigtig godt til byfornyelse frem for at lave en beskæring.

Man kunne have taget pengene et andet sted. Man kunne have ladet være med at hugge dem fra byfornyelsen. Det havde sådan set været fair nok, men i virkeligheden er mit spørgsmål: Når vi ser på regelændringerne og indholdet af byfornyleslovforslaget, hvad mener Det Radikale Venstre så, de har fået ud af at lave aftalen med regeringen? Jeg taler ikke om jernbaner, men om byfornylesloven.

(Kort bemærkning).

Niels Helveg Petersen (RV):

Til hr. Homann vil jeg sige, at jeg føler mig ikke specielt i defensiven. Det er helt naturligt, at når man bliver angrebet, må man svare, og så er man selvfølgelig i defensiven, men det er ikke en følelse, der gennemtrænger mit følsomme sind.

Hvad vi får i gevinst? Jeg tror, at nogle af disse regelforenklinger vil betyde, at der kommer flere private midler i byfornyelsen, og det synes jeg vil være en gevinst. Det kan vi jo ikke konstatere, før den er indtruffet, men det er min vurdering, at samlet set betyder det, at flere private interesser går ind i byfornyelsen, og det er altså vores prioritering. Vi sad i en konkret forhandling om finansloven, hvor vi kunne få gennemført en stor jernbanepakke og få indflydelse på den, hvis vi var med til at skaffe finansieringen, og jeg mener, vi lavede en rigtig god handel.

Kl. 19.05

Til hr. Kramer Mikkelsen: Jeg tror desværre, at de beskæftigelsesproblemer, vi står over for i øjeblikket, er af en lidt anden art, og den løsning, regeringen mener at have fundet på dem, er jeg i øvrigt ikke spor imponeret af.

(Kort bemærkning).

Lars Kramer Mikkelsen (S):

Hr. Niels Helveg Petersen er begejstret for, at der nu er mulighed for at koncentrere indsatsen om de dårligste og de svageste områder, og jeg tror i virkeligheden, det er det eneste element i lovforslaget, vi sådan set synes, der kan være nogen fornuft i. Det er en fornuftig ændring.

Men jeg er bare nødsaget til at sige, at det altså er sådan, at kommunerne fratages værktøjet til at løse problemerne de steder, hvor de værste ejendomme findes, dvs. de steder, hvor ejerne ikke har villet samarbejde osv., Kommunerne får en lang næse af regeringen, fordi kommunerne får at vide, at de ikke længere skal have et værktøj

til at pålægge en ejer at gå i gang med at lave forbedringer. Denne ret bliver frataget kommunerne, og det synes vi sådan set er forkert, for så får folk lov til at se på palisadeværkerne omkring ejendommene.

Jeg vil godt sige, at vi er sådan set enige med Det Radikale Venstre med hensyn til beskæftigelsen. Der er forskel på den ledighed, vi har nu, og den, der fandtes dengang, men problemet er bare, at der ikke bliver gjort noget ved den, og det synes vi er et alvorligt problem. Det er måske her, der er en lille forskel.

(Kort bemærkning).

Morten Homann (SF):

Hr. Niels Helveg Petersen klynger sig til det argument, at der er nogen regelforenkling i forslaget. Det skal jeg slet ikke benægte, og det kan også have en positiv værdi.

Men der er jo ikke nogen tvivl om, at hvis man ser bort fra den generelle beskæring af byfornylesrammen, får forslaget størst betydning ved, at mange mennesker kommer til at opleve ganske voldsomme huslejestigninger som konsekvens af forslaget, og at de mennesker, som kommer til at sidde i den situation, mister muligheden for at trække i nødbremsen med en vetoret. De to ændringer forenkler måske ikke reglerne forfærdelig meget, men til gengæld får de en ganske voldsom virkning for de mennesker, som efterfølgende skal betale regningen eller måske må gå fra hus og hjem som følge af den aftale, som Det Radikale Venstre har medvirket til.

Kan hr. Niels Helveg Petersen ikke prøve at forklare, hvorfor lige netop de to ting er positive set med Det Radikale Venstres øjne? Hvorfor vil Det Radikale Venstre fjerne vetoretten og sætte huslejerne op? Det må der være nogle gode argumenter for.

(Kort bemærkning).

Niels Helveg Petersen (RV):

Jeg vil gerne sige hr. Lars Kramer Mikkelsen tak for de sidste bemærkninger, og som jeg sagde i mit første indlæg, mener jeg i øvrigt, det er vigtigt, at vi i udvalget nøje ser på, hvorledes vi bedst sikrer, at midlerne kommer til de svageste områder, sådan som det er nævnt i bemærkningerne til lovforslaget. Lad os se på, hvordan vi bedst sikrer det.

Til hr. Homann vil jeg bare sige: Vi har jo haft mange diskussioner, og jeg tror ikke, der er mange partier, der er så uenige om meget af bo-

ligpolitikken som SF og Det Radikale Venstre. Vi har altså ikke det syn på boligpolitikken, at det gælder om at regulere alting mest muligt. Vi tror, at der kan opnås en række gevinster ved at smidiggøre og liberalisere boliglovgivningen en hel del.

Den fg. formand (Inge Dahl-Sørensen):

Så er det hr. Keld Albrechtsen som ordfører.

Keld Albrechtsen (EL):

I den debat, vi har haft i dag, og også i nogle af de debatter, vi har haft tidligere på efteråret om finansloven, har der indsneget sig en tendens til en form for sprogbrug, som den britiske forfatter George Orwell, så vidt jeg husker, kaldte nysprog, dvs. at man omskriver begrebernes indhold, til de nærmest kommer til at betyde det modsatte af den oprindelige betydning af ordene.

Kl. 19.10

At lave regelforenkling og modernisering af lovgivning betyder nu om dage i virkeligheden at fratage folk deres rettigheder, og det synes jeg er en sprogforurening, som man burde holde sig for god til som folketingsmedlem. Der kan selvfølgelig argumenteres for, at da man sagde, at dagpengene skulle sættes ned til nul, var det unægtelig en forenkling, for hvis folk ikke har en rettighed, er det meget nemmere at administrere, ingen tvivl om det. Det er også det princip, ministeren bruger her. Lejerne har en hel masse besværlige rettigheder, og det er meget enklere, at de ikke har dem. Jeg synes, det må give anledning til alvorlig bekymring, at det skal være det almindelige lovgivningsprincip, at man forenkler ved at fjerne folks rettigheder.

Flere ordførere har været inde på, at det faktisk er en trist dag i dag, fordi et flertal her i Folketinget jo i realiteten begraver selve tanken om byfornyelse. Det er ikke bare den konkrete byfornyelse her og nu, man begraver – det er slemt nok – men man laver uoprettelige skader, der vil gøre det vanskeligt – forhåbentlig ikke umuligt, men uhyre vanskeligt – for et kommende Folketing at få genoprettet de skader, som nu forrettes af et flertal her i Folketinget, og det synes jeg er dybt alvorligt.

Hvis man f.eks. bare havde nedskåret rammen og taget de penge, som man vil forære trafikministeren, kunne et nyt Folketing efterfølgende have genoprettet byfornyelsen. Men i stedet smadrer man nu selve byfornyelsen, selve

de mekanismer, som har gjort, at vi har haft en byfornyelse.

Byfornyelsen var grundlæggende – jeg tror ikke, jeg fornærmer hr. Kramer Mikkelsen ved at sige det – en form for socialdemokratisk kontrakt mellem ejere og lejere og mellem samfund og individ. Jeg tror heller ikke, jeg fornærmer hr. Kramer Mikkelsen ved at sige, at det i virkeligheden var en slags noget for noget, og netop det har jo været regeringens slogan i den sidste tid. Man har godt nok ikke set det udmøntet i praksis nogen steder, men ikke desto mindre blev finanslovdebatten og åbningsdebatten indledt med begrebet noget for noget. Men vi har ikke set noget konkret til det nogen steder, og de steder, hvor vi i dansk politik vitterlig havde princippet noget for noget, f.eks. her i byfornyelsen, bliver det afskaffet. Sådan betyder ord her fra denne talerstol altså desværre nu om dage ofte noget andet end det, man på almindeligt dansk forstår ved dem.

Nu er samfundskontrakten på boligområdet lagt i ruiner, og det har altså konsekvenser, for det skaber naturligvis utryghed ude i boligkvartererne. Jeg tror, der var en borgerlig ordfører, der påstod, at det var os i oppositionen, der ønskede at skabe utryghed. Nej, det er naturligvis regeringens lovforslag, der skaber utryghed, for de mennesker, der sidder i den situation, at de har en lejlighed, som de i forvejen har vanskeligt ved at betale, fordi deres indkomst ikke er særlig høj, kan nu imødesee truslen om en massiv huslejestigning, som de næppe kan få råd til at betale, og en støtteordning, som baserer sig på, at deres kommune frivilligt, som det hedder, skal beslutte at yde støtten.

Man behøver imidlertid ikke være nogen stor profet for at regne ud, hvordan det vil gå med det kommunale støttebidrag. De kommuner, som det handler om, er kommuner, der i forvejen har meget store sociale udgifter, og hvis indtægtsgrundlag er blevet undermineret af den nuværende regering, fordi den tager penge overalt, hvor den kan forgrube sig på dem, for at finansiere sit hul i statskassen. Det rammer også kommunerne, og derfor vil jeg blive meget overrasket, hvis der er ret mange kommuner, der vil være i stand til at indføre denne ydelse. Det lyder meget flot, når det siges, at man jo kan søge den støtte, men man kan bare ikke søge den, hvis den ikke bliver oprettet. Men vi kan jo spørge undervejs i udvalgsarbejdet, om ministeren har tænkt sig at udstede garantier for, at der bliver en sådan støtte.

Kl. 19.15

Lejerne mister en lang række meget vigtige rettigheder, og kommunerne mister også en række rettigheder og instrumenter, som de har haft tidligere. Husejerne kan nu lade udlejnings- ejendomme forfalde. Det er også sket tidligere, men dengang havde kommunen dog nogle instrumenter, og så havde man via Grundejerns Investeringsfond nogle midler, som kunne bruges til vedligeholdelse. Det var midler, lejerne havde indbetalt til en privat fond, og denne private fond kunne så yde bidrag til vedligeholdelsen.

Nu får lejerne en skjult huslejestigning oven i den huslejestigning, som kommer som følge af selve byfornyelsesordningen. De får en skjult huslejestigning, der består i, at de penge, de skulle have haft fra Grundejerns Investeringsfond, også er blevet beslaglagt af regeringen og anvendes til andre formål end dem, de var tiltænkt, nemlig vedligeholdelse i de hårdt ramte ejendomme.

Det er nærmest en farce at høre om forhandlinger med Grundejerns Investeringsfond. Man meddeler først Grundejerns Investeringsfond et diktat, endda desværre et sandsynligvis grundlovsstridigt diktat, som går ud på, at nu skal fonden aflevere sine penge – en privat fond!

Først forsøger ministeren med Landsbyggerfonden, som han tager penge fra til nybyggeri lang tid fremover. Det er penge, der var opsparret af beboerne til vedligeholdelse af deres boliger, men man sagde ikke til beboerne, at de skulle indbetale disse penge for at finansiere nybyggeri. Nej, man sagde, at de skulle indbetale pengene, fordi der så var penge at føre tilbage til afdelingerne, når vedligeholdelsesproblemerne skulle løses. Beboerne har i god tro indbetalt disse penge over årene, men dem har ministeren beslaglagt.

Dernæst vil han beslaglægge de almene boliger og sælge dem, sandsynligvis i strid med grundloven. Han vil ganske vist ikke fuldt ud kunne komme igennem med det projekt, og jeg håber, han slet ikke kan komme igennem med det. Men det var ikke desto mindre hans hensigt. Han har simpelt hen fået for vane at forgribe sig på andre folks penge, og nu er turen altså kommet til Grundejerns Investeringsfond, som bliver indbudt til såkaldte frivillige forhandlinger, efter de er blevet præsenteret for et diktat, så de udmærket godt ved, at uanset hvad de gør, tager ministeren deres penge, og så må de helle-

re indgå en aftale, for så kan det være, at de kan slippe 10 pct. billigere.

Den eneste skatteyder i dette land, som kan være sikker på ikke at få beslaglagt sine penge af ministeren, er Mærsk McKinney Møller. Alle andre kan for så vidt godt vænne sig til at gå rundt i evig utryghed, for den grundlov, vi har, beskytter ikke længere deres opsparede midler. De bliver på et eller andet tidspunkt beslaglagt af ministeren og fyldt ned i det kæmpehul i statskassen, som han sammen med finansministeren er med til at skabe, og som jo også er baggrunden for disse lovforslag.

Som man kan høre, er der ikke meget, der tyder på, at Enhedslisten vil kunne støtte disse forslag. Vi imødeser et udvalgsarbejde, hvor vi skal have besvaret de spørgsmål, som ministeren – og det takker jeg for – gav tilsagn om, at vi kunne få besvaret. Vi kan få gennemregnet de huslemæssige og andre konsekvenser, som ligger i lovforslagene, og det bliver ganske givet uhyggelig læsning.

Så vil jeg bare minde ministeren om det spørgsmål, jeg stillede. Jeg synes, det er et ret afgørende spørgsmål, og derfor vil jeg gentage det nu, her kort tid før ministeren får ordet for at svare: Hvis det viser sig ved gennemregningen i udvalget, at forslagene har de negative konsekvenser, som vi fra oppositionens side har den opfattelse, at de får, vil ministeren så være med til at ændre forslagene?

Med disse bemærkninger skal jeg meddele, at Enhedslisten ikke kan støtte de to fremsatte lovforslag.

Kl. 19.20

Tove Videbæk (KD):

Disse lovforslag er en del af et forlig mellem regeringen, Dansk Folkeparti, Det Radikale Venstre og Kristendemokraterne, som blev indgået den 5. november i år.

Formålet med lovforslagene er at gennemføre en gennemgribende forenkling og modernisering af byfornyelsen. Helt overordnet skal den offentlige støtte målrettes de steder, hvor behovet er størst, og byfornyelsen skal ske ad frivillighedens vej. Det er en målsætning at inddrage privat finansiering i byfornyelserne, og reglerne skal forenkles, så det bliver lettere for såvel kommunerne som borgerne at gennemskue, hvad der kan søges støtte til, og hvad der ikke kan søges støtte til.

Lovforslagene er omfattende og indeholder rigtig mange delelementer, og overordnet be-

tragtet mener Kristendemokraterne, at der er tale om gode og fornuftige forslag. Det anerkendes, at der stadig er brug for en byfornyelsesindsats, dvs. at der fortsat er områder og ejendomme, hvor den ønskede udvikling ikke uden videre sker på markedsvilkår, og byfornyelsesindsatsen har til formål at kompensere de steder, hvor investeringer på markedsvilkår ikke kan sikre en rimelig boligstandard. Der er altså ikke tale om, at byfornyelsesprogrammet nedlægges. Det fornys og målrettes derimod, så pengene bruges de steder, hvor der er størst behov, og ikke alle mulige andre steder.

Når der er tale om offentlige tilskudsordninger, er det vigtigt, at pengene anvendes med tanke og omhu. Vi må nok erkende, at boligmarkedet er blevet en sand jungle af regulering og forskellige former for tilskud, som dels er vanskelige at gennemskue for den enkelte borger og dels rammer alt for bredt, og derfor er Kristendemokraterne enige med Byfornyelsesrådet, der i et høringssvar har tilkendegivet, at der er et tiltrængt behov for en byfornyelsesreform.

Når det så er sagt, er der en række knaster eller områder, som der er behov at kigge på og arbejde videre med i udvalgsarbejdet. Det er der allerede blevet gjort opmærksom på her i debatten, og fra Kristendemokraternes side vil vi selvfølgelig følge nøje med i og tage positiv del i arbejdet.

Jeg kan slutte med at sige, at Kristendemokraterne støtter forslagene.

(Kort bemærkning).

Lars Kramer Mikkelsen (S):

Fru Tove Videbæk siger, at der lægges op til byfornyelse ad frivillighedens vej. Er det det, fru Tove Videbæk og Kristendemokraterne lægger i, at lejernes varetter fjernes, og at man får massive huslejestigninger i forbindelse med byfornyelse? Er det det, man mener med frivillighedens vej?

Så siger fru Tove Videbæk, at pengene skal bruges de steder, hvor der er størst behov, og jeg skal skynde mig at sige, at det mener Socialdemokraterne også. Men fru Tove Videbæk sagde også, at de ikke skal bruges alle mulige andre steder, og det giver selvfølgelig anledning til dette spørgsmål: Hvor er der blevet brugt penge til byfornyelse, hvis der ikke har været behov for at bruge dem? Det kunne jeg godt tænke mig at få svar på.

Så har jeg en kort kommentar til, at Byfornyelsesrådet siger, at de synes, det er hårdt tiltrængt med en reform af byfornyelsesloven. Jeg

kan ikke afvise, at Byfornyelsesrådet har skrevet, jeg kan ikke mindes det, men hvis de har, er det fint nok. Men jeg er bare nødt til at sige, at jeg tror, det er nogle andre elementer, de har ment, der er behov for at ændre, end lige præcis dem, der ændres på grund af lovforslagene, f.eks. at fratage lejerne varetten og fratage kommunerne et værktøj til at styre byfornyelsen, osv. Jeg tror, at rådet har tænkt i andre baner end fru Tove Videbæk.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg synes også, det er en lidt kraftig udtalelse, når Kristendemokraterne åbenbart mener, at den hidtidige byfornyelsesindsats har været forfejlet. Jeg kan ikke huske, at vi har hørt det synspunkt fremført tidligere i dag, så det må være en tanke, der pludselig er dukket op hos ordføreren. Men jeg vil da godt have eksempler på det.

Så vil jeg godt supplere det spørgsmål, hr. Kramer Mikkelsen stillede, og spørge, om det f.eks. har været indsatsen i andelsboligerne, hvor der er installeret toilet og bad og den slags ting, som har været forfejlet. Det har der været mulighed for indtil nu, men nu vil det ikke længere kunne lade sig gøre i de lejligheder, der ikke har det. Har den indsats været forfejlet, og er det nu mere korrekt at have en målsætning, der går ud på, at beboerne i de lejligheder ikke skal have ordentlige badeforhold? Det må det jo være. Jeg må indrømme, at jeg synes, det er et mærkeligt og uforståeligt udsagn, og jeg håber, vi kan få en uddybning af det.

Kl. 19.25

(Kort bemærkning).

Tove Videbæk (KD):

Hr. Lars Kramer Mikkelsen spurgte, om jeg med frivillighed mente veto og huslejestigninger osv. Nej, det er klart, at med frivillighedens vej tænker vi naturligvis på, at de private midler i højere grad skal komme ind og være med til at arbejde i byfornyelsesprojekterne. Vi ser det som en stor gevinst, at der nu kan komme flere private midler med.

Vi ser det også som noget positivt, at reglerne om byfornyelse nu bliver forenklet, og at midlerne målrettes mod de svageste og der, hvor der er størst behov.

Vedrørende det med huslejestigningerne er det jo blevet sagt adskillige gange her i dag, at vi vil se på det i udvalget, og at vi vil se regneeksempler på det osv.

Så blev der stillet spørgsmål til det, jeg sagde om Byfornyelsesrådets udtalelser, og her kan jeg sige, at det findes i Boligudvalget, alm. del, bilag 23. Det står i Byfornyelsesrådets udtalelse i høringsvaret, at der er et tiltrængt behov for en byfornyelsesreform.

Hr. Keld Albrechtsen spurgte om, hvor der havde været en forfejlet indsats, og der kan jeg bare sige, at jeg nævnte intet om, at der havde været en forfejlet indsats, men at jeg synes, indsatsen bliver bedre fremover ved, at det målrettes de svageste områder, de svageste steder.

(Kort bemærkning).

Lars Kramer Mikkelsen (S):

Nu er det selvfølgelig altid et spørgsmål, hvad de svageste områder er, men jeg går ud fra, at fru Tove Videbæk og jeg definerer de svageste områder ens. Men alt andet lige vil jeg så sige, at når der bliver færre penge, bliver der i hvert fald ikke mere byfornyelse. Det tror jeg godt at vi kan være enige om.

Det, der er vores problem, er – jeg skal skynde mig at erkende, at fra SR-regeringens glørværdige dage, hvor det var 3 mia. kr., faldt det også under SR-regeringen – at det nu er mere end halveret under denne regering, og at man på dette tidspunkt går man ind og laver en reform, hvor man fratager lejerne vetoret, hvor man giver lejerne husleje forhøjelser, og hvor man i øvrigt ser en række andre negative elementer.

Så er det, jeg undrer mig lidt: Hvad laver Kristendemokraterne i den sammenhæng? Jeg må nemlig sige, at jeg ofte føler, at fru Tove Videbæk gør en indsats for svage grupper i samfundet, og derfor undrer det mig, at vi lige præcis i den her sammenhæng ser Kristendemokraterne gå sammen med regeringen.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Det var ikke mit ønske at fordreje, hvad fru Tove Videbæk havde sagt, men det kunne altså ikke forstås anderledes, end at fru Tove Videbæk hævdede, at den hidtidige indsats ikke havde været gjort på den rigtige måde, og derfor skulle indsatsen styres andre steder hen.

Derfor synes jeg da, det er rimeligt at spørge: Hvad er det i den hidtidige indsats, som fru Tove Videbæk nu mener er overflødig, og som derfor godt kan stoppes? Jeg spurgte så konkret: Er det f.eks. der, hvor man i andelsboligerne fik mulighed for at få bad og toilet? Det svageste

område er vel der, hvor folk har lejligheder, der decideret ikke lever op til en rimelig, moderne boligstandard. Det er vel det allersvageste område, og det bliver ramt af det forslag, der ligger her.

Derfor er det ubegribeligt, hvis fru Tove Videbæk tror, at hun med det her forslag tilgodeser de svageste områder. Det er helt nyt for mig, at det skulle tilgodeses de svageste. Jeg har i hvert fald ikke kunnet finde i forslaget, hvor det skulle være tilfældet.

(Kort bemærkning).

Tove Videbæk (KD):

Hr. Lars Kramer Mikkelsen har helt ret i, at Kristendemokraterne meget gerne vil kæmpe for de svage grupper og meget gerne være med til at målrette tilskud osv. til dem, der virkelig har behov. Og det mener vi også at gøre med de lovforslag, der ligger her.

Kl. 19.30

Når der så bliver spurgt til forskellige ting og konkrete ting, kan jeg sige, at jeg sagde i afslutningen af min ordførertale, at der er forskellige områder, der er forskellige knaster, som er blevet nævnt i løbet af debatten her, som vi meget gerne vil være med til at kigge på under udvalgsarbejdet. Og vi vil helt klart også tage aktivt del i udvalgsarbejdet, sådan at vi får kigget på, om der er nogle områder, hvor teksten i lovgivningen kan gøres mere hensigtsmæssig, så vi virkelig rammer det formål, der er med lovgivningen.

(Kort bemærkning).

Lars Kramer Mikkelsen (S):

Jeg vil gerne holde fast i det med de svage grupper, og at de skal have hjælpen. Der er vi enige; det er dér, vi skal målrette indsatsen.

Problemet er bare, at det ikke er det, man gør. Hvis man vælger at sige, at man vil målrette det, men samtidig siger, at man sætter huslejen massivt i vejret, er det jo sådan set næsten det modsatte, der sker. Så er det dér, man laver indsatsen. Det er jo lige før, folk nu vil sige: Nej, nej, nej, vi vil ikke have byfornyelse, for vi er bange for at få massive huslejestigninger.

Man skal altså ikke tro, at man hjælper de svageste eller de svageste områder med det her, for det gør man ikke. Det er ikke dem, der vil blive byfornyet, for folk vil simpelt hen ikke turde sige ja til det her. De får i øvrigt heller ikke mulighed for at sige nej, for de har ikke nogen

vetoret, så nu kan ejerne bare tvinge det igennem.

Der er ingen hjælp til de svageste, og det er sådan set det, der er det største problem. Og det er måske derfor, at man undrer sig over, at Kristendemokraterne er med i det her.

(Kort bemærkning).

Tove Videbæk (KD):

Jamen det lyder jo næsten, som om al byfornyelse nu er slut. Det er jo ikke slut med byfornyelsen. Den er skåret ned, og den bliver mere målrettet.

Al renovering af ejendomme og al fornyelse af ejendomme har jo ikke været afhængig af byfornylsespengene. Det er jo set også tidligere, at ejendomme bliver fornyet, at ejendomme bliver renoveret, uden at man har brugt byfornylsespenge til det.

Vi tror, at der med det her forslag vil være endnu flere private midler, som bliver inddraget – endnu flere, end der har været tidligere, for tidligere har der har jo været masser af private midler inddraget i renovering og fornyelse af ejendomme.

Økonomi- og erhvervsministeren (Bendt Bendtsen):

Med dette lovforslag sker der en gennemgribende forenkling og deregulering af loven, så den bliver væsentlig mere gennemskuelig at bruge for såvel kommunerne som for borgerne.

Som led heri ophører aftalt boligforbedring som selvstændig ordning, idet ordningen indarbejdes i den almindelige bygningsfornyelse. Lovforslaget indeholder følgende fire hoveddele-

menter:
En ny byfornylsesstrategi, som integrerer områdefornyelse og bygningsfornyelse, idet den offentlige støtte målrettes til de områder og ejendomme, hvor behovet er størst.

Der er øget fokus på frivillighed ved i højere grad at tage udgangspunkt i det private initiativ frem for kommunen som initiativtager til beslutninger om bygningsfornyelser efter loven.

Der er øget privat medfinansiering, hvorved den offentlige støtteandel kan reduceres.

Der er forenkling af reglerne vedrørende leje-fastsættelse og genhusning, og vi afskaffer som hovedregel de nuværende særlige regler for byfornylede udlejningsboliger. Dermed følger byfornylsen som udgangspunkt lejelovgivningens almindelige regler.

Så var der et helt klart, kontant spørgsmål fra hr. Keld Albrechtsen, og til det kan jeg blot sige, at regeringen agter at gennemføre det foreliggende lovforslag, og jeg skal nok gennem udvalget besvare alle de spørgsmål, som hr. Keld Albrechtsen kommer med.

Jeg vil gerne sige, at overskriften på det her forslag er mere byfornyelse for pengene. Det er ejerne, der skal til at betale noget mere for at få byfornyet deres ejendomme.

Jeg har så hørt, at en besparelse i den her størrelsesorden skulle lægge dansk byggeri øde. Jeg synes, man skal huske en lille smule på den store boligaftale, som et bredt flertal i Folketinget indgik sidste år. Vi taler altså her om 200 mio. kr. årligt eller noget i det nabolag, og sidste år vedtog vi faktisk at give 1 mia. kr. mere om året til privat udlejningsbyggeri, 1 mia. kr. mere til ungdomsboliger, flere penge til renovering via Landsbyggefonden, så vidt jeg erindrer, var det ca. 1,4 mia. kr. årligt i perioden fra 2003 til 2008. Vi har fulgt op på det indskud, hvor staten nu betaler det hele, når det er unge handicappede, der skal have en bolig. Vi har fået grundkapitalen nedsat til 7 pct.

Kl. 19.35

Det er altså det, man skal sammenholde den her besparelse med, og jeg syntes, at jeg, for at man ikke skulle skævvride hele debatten, var nødt til at gå på talerstolen med det.

Med hensyn til huslejernes størrelser har vi nu mulighed for via udvalget at få indleveret en hel del eksempler. Så lad os få dem gennemregnet, og så har vi muligheden for en dialog i udvalget og i den fortsatte behandling af lovforslaget.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg vil gerne sige tak til ministeren for svaret og også tak for tilsagnet om dialog.

Jeg må bare indrømme, at det står mig ikke længere helt klart, hvad den dialog egentlig skal gå ud på. Ministeren siger, at uanset hvad beregningerne viser, uanset om det viser sig, at ministeren har ret i sine antagelser om, at det er begrænsede huslejestigninger, eller vi andre har ret i, at det på basis af ministerens egne tal vil vise sig at være massive huslejestigninger, så meddeler ministeren: Det er sådan set ligegyldigt, det bliver vedtaget alligevel.

Derfor er det meget vanskeligt for mig at se, hvad den dialog, som ministeren indbyder til, som jeg selvfølgelig er glad for at han indbyder

til, dybest set kommer til at gå ud på. Det vil jeg gerne spørge ministeren om.

(Kort bemærkning).

Lars Kramer Mikkelsen (S):

Jeg blev ellers så glad der midt under debatten, da ministeren sagde: Det kigger vi på, lad os nu få det her i udvalget og så lave nogle beregninger osv. Jeg oplevede næsten, at ministeren greb ind og stoppede debatten, da han sagde: Ro nu, vi skal nok kigge på det. Men så siger ministeren: Vi gennemfører det alligevel. Og det er jo egentlig ejendommeligt.

Jeg ved godt, man har lavet en finanslovaftale, men man kunne have hentet lidt flere pengeovre i den der bank, så havde problemet været løst. Man er jo i gang med på alle mulige andre områder på dårlig vis at forvalte det overskud, som SR-regeringen lavede, så man kunne formentlig også have gjort det på det her område.

Der havde jo ikke været nogen grund til at bombe byfornyelsesloven tilbage til noget, der lignede de glade dage på Byggeren osv., hvor man førte saneringspolitik eller byfornyelsespolitik ved hjælp af bulldozere. Det var ikke pænt. Det skal jeg skynde mig at sige. Jeg er glad for, at jeg ikke var med til det.

Vedrørende boligaftalen: Ja, den skaffer boliger, den skaffer arbejdspladser, og det er jeg glad for. Jeg er også glad for, at Socialdemokraterne var med til at indgå den aftale sammen med regeringen. Det var jo fremsynet politik, der tænkte ministeren anderledes. Nu kaster han et lovforslag på banen, som alt andet lige, hvis man ser det isoleret, vil øge arbejdsløsheden.

Der bliver i hvert fald færre mennesker beskæftiget i den her sektor, end der ellers ville være blevet, for jeg har ikke set værktøjerne til at trylle disse ejere frem på banen og ville noget mere. Det er ikke lykkedes tidligere, hvorfor skulle det lykkedes nu? Ministeren har ikke vist mig den tryllestav, han har.

(Kort bemærkning).

Niels Helveg Petersen (RV):

Beskæftigelsesvirkningen af dette har jo spillet en betydelig rolle, især for hr. Lars Kramer Mikkelsen. Det er derfor også interessant at se, at netop her i dag meddeler Danmarks Statistik, at fra andet til tredje kvartal i år er beskæftigelsen i byggebranchen vokset ganske betydeligt med 5.900 personer, hvilket selvfølgelig er et resultat af det lille boligforlig, vi lavede i fællesskab sid-

ste år, hvor vi kanaliserede meget betydelige midler ind i byggeri.

Derfor mener jeg også, at det er på sin plads at pege på, at det, der er det største problem her og nu for byggeriet, sådan set ikke er, at beskæftigelsen svigter i byggeriet. Det er alle mulige andre steder, den svigter, men lige netop ikke i byggeriet. Og jeg vil gerne, da det skal slutte med et spørgsmål, bede ministeren bekræfte dette.

(Kort bemærkning).

Morten Homann (SF):

Jeg hører til dem, som venter med spænding for at se, om vi får nogle boliger ud af boligpakken, men det er så en anden diskussion.

Jeg vil spørge ministeren om den diskussion, vi har haft som en del af debatten, nemlig den omsiggribende tendens til sådan ekspropriationslignende tiltag fra regeringens side. Hvad vil regeringen gøre, hvis ikke der kommer en aftale i stand med Grundejernes Investeringsfond? Vil man så gennemføre lovforslaget og dermed beslaglægge private midler i Grundejernes Investeringsfond, eller vil det så være op til Folketingets partier eller forligspartierne at finde en alternativ finansiering af forslaget?

Kl. 19.40

Økonomi- og erhvervsministeren (Bendt Bendtsen):

Jeg vil gerne sige til hr. Keld Albrechtsen, at jeg er uenig i, at det her giver massive huslejestigninger. Det er jeg uenig i. Lad os nu få gennemregnet de eksempler, som kan blive stillet op. Jeg har tilkendegivet, at ministeriet selvfølgelig har regnet på, hvad investeringer på 250.000 kr. i en lejlighed vil betyde over en årrække med det regelsæt, vi har i dag, hvor der er 4-års-støtteperiode, hvor der er 9-års-støtteperiode, og hvor vi har det nye, der kommer til at gælde for det her område.

Nu er det jo sådan, at regeringen har et mål om at skaffe det her provenu, men vi har en udvalgsbehandling, hvor der kan blive stillet spørgsmål, og der kan være nogle ting, der kan risikere at blive ændret. Det er jo før set, at en regering undervejs stiller et ændringsforslag til et lovforslag, og jeg vil da heller ikke afvise i dag, at der kunne være et eller andet, vi skulle regulere. Det betyder ikke, at jeg står her fra talerstolen og siger farvel til et stort provenu, men det kan jo godt være, at vi under udvalgsbehandlingen finder ud af, at der er et enkelt sted, hvor det

ene eller det andet skal rettes. Det vil jeg da aldrig afvise. Det vil være uklogt for en minister at afvise, at der ikke kan rettes på et lovforslag, hvis der er et eller andet, de partier, der deltager i udvalgsbehandlingen, finder.

Så til hr. Lars Kramer Mikkelsen: Det er jo lidt af det samme. Nu tror jeg, det var hr. Lars Kramer Mikkelsen, der sagde noget for noget, eller noget for nogen tror jeg man siger i Socialdemokratiet en gang imellem. Jamen det er da muligt, at man som ejer bare skal blive siddende og lade det hele falde ned om ørerne på en, og så kommer staten og betaler pengene for at få det op at stå igen. Er det et sundt princip? Jeg mener faktisk, at frivillighedsprincippet stiller det offentlige noget bedre, end de gamle regler gør.

Jeg lægger ikke skjul på, at der er en besparelse i det her forslag. Nu har jeg ikke nået at få læst så meget Danmarks statistik som hr. Niels Helveg Petersen, men det er uden tvivl helt korrekt, når man taler om, at der er en øget beskæftigelse i byggebranchen. Jeg er utrolig glad for, at vi i denne regering har fået så mange tilsagn ind. Jeg er godt klar over, der er noget ketchup, vi fik i det, fordi der var lagt op til, der skulle komme noget, men vi må da glæde os alle sammen over det, selv hr. Morten Homann, som gerne ville have været med i den her brede aftale, men alligevel manglede modet.

Så til hr. Morten Homann: Jeg forventer, at der kommer en aftale på området, og hvis jeg ikke får den, så har jeg en ny situation, som jeg tager mig af, men jeg vil hverken udstede garantier, kræve beslaglæggelse eller noget som helst omkring det forhold her. Jeg forventer, at vi får et forhandlingsresultat på det her område. Får vi ikke det, så er der en ny situation, som jeg er nødt til at forholde mig til.

Så kan man spørge: Hvad vil ministeren så? Vil man så overføre nogle af de penge, der kommer ind til Hypotekbanken, eller andet? Det vil jeg overhovedet ikke i dag bevæge mig ind i. Jeg vil blot sige, at vi har et forslag her, der på mange områder i vores optik deregulerer, gør det nemmere, og så føler vi faktisk, at de ejere af ejendomme, som har fået byfornyelse gennem mange år, faktisk skal til at betale noget mere for at få renoveret deres ejendomme.

Vi føler faktisk også, at det har været ufattelig indviklet, men nu står vi altså med den garanti, at det er lejelovgivningens regler, der kommer til at gælde fremover.

(Kort bemærkning).

Lars Kramer Mikkelsen (S):

Til de seere på dk4, der undrer sig over, hvad en ketchup-effekt er, kan jeg så sige, at det jo selvfølgelig er rosen til SR-regeringen, som satte de her initiativer i gang. Det er også derfor jeg siger, at vi er glade for, at den her boligpakke kom igennem, og at der er en effekt af den.

Men hvis man anerkender den positive effekt af, at man sætter sådan noget i gang, så må man jo også anerkende den negative effekt og lade være med at stå og skælde mig ud for, at jeg har sagt, at det her vil føre til flere arbejdsløse i den her sektor.

Alt andet lige har man sat noget i gang et andet sted, men selvfølgelig vil det, hvis man fjerner 215 mio. kr. i byfornyelsen, betyde, at der er nogle bygningshåndværkere, som ellers går og renoverer huse, som ikke længere har noget arbejde. Så kan man håbe på, at økonomi- og erhvervsministeren bliver ved med at sætte noget i gang, så de får arbejde et andet sted, men det er der ingen garanti for.

Kl. 19.45

Jeg synes jo bare, at når man nu skulle lave det her med at hente nogle penge og bruge de her 215 mio. kr. til noget andet – jeg var næsten lige ved at sige, at det er fair nok – kunne man jo have ladet være med at ødelægge byfornyelsesloven, og frem for alt kunne man jo i hvert tilfælde have ladet være med at fratage lejerne deres vetoret, for det er jo et af de alvorligste elementer i den her sammenhæng.

Jeg synes også, at det er et problem, at man fratager kommunerne muligheden for at planlægge for de allerdårligste ejendomme.

(Kort bemærkning).

Morten Homann (SF):

Jeg glæder mig da også sammen med ministeren over, at det er lykkedes at få gennemført det forslag, som SF og Enhedslisten fremsatte i sin tid, om en nedsættelse af den kommunale grundkapital, sådan at der er kommet voldsom gang i det almene byggeri. Det vil jeg godt have lov til at glæde mig over sammen med ministeren.

Jeg håber ikke, at jeg hørte svaret rigtigt på det andet spørgsmål, jeg stillede, nemlig at ministeren ikke vil udelukke, at man vil foretage et ekspropriativt indgreb i Grundejernes Investeringsfond. Ministeren sagde, at hvis ikke de makker ret, vil han ikke udelukke, at man vil kunne gennemføre det her lovforslag alligevel

og dermed beslægtede private midler i Grundejernes Investeringsfond.

Vi kan selvfølgelig godt dele synspunktet om, at ejere burde bidrage mere, men der er vel et godt stykke derfra og så til at sige, at så skal staten ved lov gå ind og beslægtede private midler. Det må ikke mindst for en konservativ minister være et ret kildent spørgsmål. Derfor vil jeg godt en gang til spørge: Vil ministeren overveje det en ekstra gang og så komme herop igen og bekræfte, at man ikke vil udelukke et ekspropriativt indgreb i Grundejernes Investeringsfond?

Økonomi- og erhvervsministeren (Bendt Bendtsen):

Jeg vil gerne sige til hr. Lars Kramer Mikkelsen, at denne regering har som regeringsgrundlag, at vi vil have bygget flere boliger. Det har vi gjort ved en bred boligaftale. Vi ønsker flere handicapboliger, vi ønsker flere ungdomsboliger, vi ønsker flere private udlejningsboliger, og vi har givet Landsbyggefonden lov til at bruge 1,4 mia. kr. om året til at renovere for, herunder en hel del af det til handicappede. Det er netop det, der har sat noget i gang.

Vi taler altså om initiativer her i milliardklassen, så er der en besparelse på 200 mio. kr., og så klynker man. Det er fakta i denne sag.

Til hr. Morten Homann, der glæder sig over, at der er voldsom gang i det almene byggeri. Jamen det gør vi også. Men vi glæder os også over, at vi har fået en ordning med 1 mia. kr. til privat udlejningsbyggeri; vi glæder os over, at der er flere ungdomsboliger i milliardklassen. Det synes jeg hr. Morten Homann også skulle.

Det der med at bruge udtrykket makke ret er ikke ministerens sprogbrug i dag. Det, jeg siger, er, at jeg forventer, at vi får et forhandlingsresultat. Det er det, jeg går ud fra. Får ministeren ikke det, så har jeg en ny situation, men så bruger jeg ikke de her stokkemoder, som hr. Morten Homann sådan set næsten havde i baghånden at ministeren ville bruge. Jeg ved ikke, hvad der vil ske i den sag, hvis jeg ikke får et forhandlingsresultat. Det har jeg tilkendegivet helt klart og tydeligt. Det tager vi stilling til, hvis vi ikke får et forhandlingsresultat. Jeg hverken lover eller truer.

Den fg. formand (Inge Dahl-Sørensen):

Så er det hr. Lars Kramer Mikkelsen for en tredje kort bemærkning.

(Kort bemærkning).

Lars Kramer Mikkelsen (S):

Vi klynker, siger ministeren. Jeg er nødsaget til at sige, at jeg synes faktisk, ministeren blev lidt ophidset i sit indlæg. Det forstår jeg ikke. Vi har her en helt høvisk debat, hvor vi kigger på, hvad det er, ministeren har gang i. Han har gang i at tage nogle penge op af ejernes lommer, og de skal så over et andet sted til nogle andre lommer og bruges til noget andet, og jeg tror faktisk, jeg sagde i mit sidste indlæg, at det sådan set er fair nok, at man vælger at gøre det. Jeg tror også, ministeren sagde på et tidspunkt, at der ligger en besparelse i det her.

Det, vi bare ikke kan forstå, er, hvorfor man skal smadre byfornyelsesloven, når man gør det. Hvorfor skal man fjerne lejernes vetoret? Hvorfor skal det absolut betyde, at man scorer pengene ved at hæve huslejerne i den her sammenhæng? Og hvorfor er det her en lov, som er til fordel for ejerne på lejernes bekostning?

(Kort bemærkning).

Morten Homann (SF):

Det er jo noget af en revolverpolitik, regeringen fører over for Grundejernes Investeringsfond. Vi synes jo i og for sig, at det er lidt pudsigt, at det er SF, der må stå her og prøve at appellere til en smule anstændighed i forhold til den private ejendomsret, men når regeringen ikke vil gøre det, så er der jo andre, der må træde til.

Kl. 19.50

Kan ministeren ikke give mig ret i, at hvis man står over for en trussel om, at ekspropriation er en mulighed, så ville det være meget underligt, hvis man ikke når frem til en aftale? Sådan er det. Hvis man står med pistolen for panden, så er man lige pludselig meget motiveret til at finde en aftale.

Er det den måde, regeringen ønsker at føre politik på, at den opstiller en trussel om ekspropriation og så håber at få frivillige aftaler ud af det? Hvis det er regeringens nye linje, tror jeg, der er mange steder i det danske samfund, man godt kan begynde at ryste i bukserne.

(Kort bemærkning).

Økonomi- og erhvervsministeren (Bendt Bendtsen):

Jeg vil gerne sige til hr. Lars Kramer Mikkelsen, at nej, ministeren er ikke ophidset, han er engageret. Det her er en prioritering af offentlige midler. Hr. Lars Kramer Mikkelsen siger, at det

her er til fordel for ejerne, men det kan man jo se forskelligt på.

Det, der ligger i hele det komplekse her, er, at ejerne skal til at betale noget mere for at renovere, og vi er ved at målrette de midler, der er til byfornyelse. Det er jo ikke noget mål i sig selv at få mindre byfornyelse, vil jeg gerne sige. Det er målet at få mere byfornyelse for pengene. Det tog vi fat på sidste år, det varslede vi til i år, så det kommer jo ikke som nogen overraskelse. Det kan vi jo læse i Socialdemokratiets bemærkninger til den brede boligaftale sidste år, hvor man allerede dér sagde fra med hensyn til, at der skulle komme noget på det område.

Det er klart, at vi går efter at få mere for pengene. Vi vil have ejerne til at betale noget mere, så vi får lavet mere byfornyelse. Jeg håber selvfølgelig, at aktivitetsniveauet for byfornyelsen kan blive så højt som overhovedet muligt, men jeg vil ikke gå ud og garantere hr. Kramer Mikkelsen, at det bliver lige så højt, som det var sidste år og forrige år.

Til hr. Morten Homann: Altså vi kan jo blive ved med at tærskelanghalm på det her. Jeg har forklaret mig tre gange. Regeringen holder sig selvfølgelig inden for grundlovens rammer. Det lyder, som om at vi ikke gør det, men det gør vi.

Hermed sluttede forhandlingen, og lovforslagene overgik derefter til anden behandling.

Afstemning

Den fg. formand (Inge Dahl-Sørensen):

Jeg foreslår, at lovforslagene henvises til Boligudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Ophold*). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

7) Første behandling af lovforslag nr. L 70: Forslag til lov om ændring af lov om almene boliger samt støttede private andelsboliger m.v. (Maksimumsbeløb, grundkapital samt boliger til handicappede og demente).

Af økonomi- og erhvervsministeren (Bendt Bendtsen).

(Fremsat 12/11 2003).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Inge-Lene Ebdrup (V):

Dette lovforslag indeholder flere elementer.

For det første indføres et maksimumsbeløb for anskaffelsesudgifterne ved opførelse af alment byggeri, som ikke må overstiges. Beløbet er sammensat af de gennemsnitlige anskaffelsesudgifter og et tillæg, der sikrer, at der er plads til at tage totaløkonomiske hensyn.

Baggrunden for forslaget er, at der de seneste år er sket en glidning i priserne ud over den almindelige inflation. Venstre er tilfreds med, at vi nu sikrer, at der ikke bygges almene boliger med luksuspreg, men kun boliger, der har en slutleje, der kan betales af almindelige mennesker med almindelige indkomster.

For almene ældreboliger og ungdomsboliger tillægges 3.000 kr. pr. kvadratmeter for at sikre en vis fleksibilitet, sådan at de helt specielle behov, der knytter sig til ældre og almene ungdomsboliger, kan opfyldes.

For det andet forlænges nedsættelsen af den kommunale grundkapital fra 14 pct. til 7 pct. til udgangen af 2005.

For det tredje udmønter forslaget aftalen om satspuljen for 2004 og indebærer bl.a., at der med henblik på ombygning af de mindste botilbud efter servicelovens § 92 og etablering af erstatningsboliger for nedlagte botilbud samt nedbringelse af de amtskommunale ventelister i perioden 2004-2006 afsættes en investeringspulje på i alt 546 mio. kr.

Den pulje vil betyde en forøgelse af boligudbuddet til personer med betydelig og varig nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne med ca. 300 almene boliger, ligesom der vil blive ombygget 800 eksisterende botilbud, sådan at størrelsen, tilgængeligheden og kvaliteten i øvrigt bliver tidssvarende.

Forslaget betyder endvidere, at staten overtager den amtskommunale udgift til opførelse af handicapboliger.

Endelig indeholder forslaget en udmøntning af en pulje på 15 mio. kr., som yder den fulde støtte til opførelse af almene familieboliger eller ældreboliger til personer med demens.

Venstre kan støtte dette forslag.

Kl. 19.55

Lars Kramer Mikkelsen (S):

En blandet landhandel er vel, hvad man kan kalde det her forslag, som jeg må sige indeholder – så må ministeren desværre nok lige prøve at